

**Извештај о ревизији правилности пословања
Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци
у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и
потраживања од купаца за 2021. годину**

Број 400-81/2022-04/25
Београд, 22. август 2022. године

Мисија

Државна ревизорска институција поузданим информацијама доприноси добром управљању, транспарентности и одговорности у јавном сектору.

¹ Насловна слика изворно настала од стране Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци.

Зашто смо спровели ову ревизију?

У ревизијама спроведеним у претходним годинама утврђене су неправилности у вези са применом Закона о јавним набавкама, а код предложених субјеката није вршена ревизија јавних набавки или је протекао период од више година од вршења ревизије јавних набавки. У ревизијама које су спровођене ранијих година, откривене су неправилности у вези са потраживањима од купаца, а код предложених субјеката није вршена ревизија потраживања од купаца или је протекао период од више година од вршења ревизије.

Ревизија ће обезбедити довољно валидних података за оцену примене прописа из области јавних набавки и давање препорука за унапређење пословања субјеката ревизије како би се обезбедило наменско трошење средстава и пословање у складу са прописима. Такође ће обезбедити довољно валидних података за оцену примене прописа из области потраживања од купаца као и предузимање мера за усклађивање са важећим прописима како би се обезбедило објективније извештавање о имовини.

Шта смо препоручили?

За уређење области које су биле предмет ревизије дато је 19 препорука које су усмерене на:

- 1) успостављање система финансијског управљања и контроле и интерне ревизије;
- 2) планирање, спровођење и праћење поступака јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама и
- 3) евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству и осталим законским прописима.

Резиме

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци (у даљем тексту: Предузеће) је набавило добра, радове и услуге у износу од 30,28 милиона динара без ПДВ-а, а да није поштовало одредбе Закона о јавним набавкама које се односе на критеријуме за избор привредног субјекта, објављивање огласа и изузеће од примене закона. Поред тога Предузеће није ускладило промет и стање главне књиге са аналитичком евиденцијом потраживања од купаца најмање у износу 34,54 милиона динара.

- У пет поступака јавних набавки у којима су закључени уговори у вредности од 14,33 милиона динара Предузеће је предвидело критеријуме за избор привредног субјекта у погледу кадровског, техничког и стручног капацитета који нису у логичкој вези са предметом јавне набавке и ограничавају конкуренцију;
- Предузеће је набавило додатна добра и услуге у износу 680 хиљада динара по претходно закљученом уговору, а да није извршило измену уговора у складу са прописима;
- Предузеће је набавило добра, услуге и радове (електричне енергије, радове на искључењу дужника са мреже, консултантских услуга, услуга одгушивања канализације и услуга сервисирања возила са уградњом резервних делова) укупне вредности од 12,71 милиона динара без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама;
- Предузеће је набавило добра, услуге и радове у поступку набавке на које се закон не примењује, најмање у износу од 2,56 милиона динара, а да није обезбедило конкуренцију, што није у складу са прописима;
- Предузеће није у 2021. години извршило попис потраживања и није пре састављања годишњих финансијских извештаја извршило усклађивање промета и стања главне књиге са аналитичком евиденцијом потраживања од купаца;
- Предузеће за исказана потраживања и исправку вредности потраживања од купаца у износу од 34,54 милиона динара, нема валидну документацију у складу са прописима;
- Предузеће затезну камату обрачунава у складу са Законом о затезној камати и цене комуналних услуга су формиране у у складу са одлуком Надзорног одбора на коју је оснивач дао сагласност.

САДРЖАЈ

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ.....	6
1. ЈАВНЕ НАБАВКЕ	6
1.1 Предузеће је интерним актима уредило поступак јавних набавки и донело и објавило планове јавних набавки.	6
1.2 Предузеће је у пет поступака јавних набавки у којима су закључени уговори у вредности од 14,33 милиона динара предвидело критеријуме за избор привредног субјекта који нису у логичкој вези са предметом јавне набавке и ограничавају конкуренцију.	7
1.3 Предузеће је набавило додатна добра и услуге у износу 680 хиљада динара, а да није извршило измену уговора у једном поступку јавне набавке и у три поступка јавне набавке није објавило обавештења о додели уговора, односно измени уговора у складу са Законом о јавним набавкама.	10
1.4 Предузеће је евидентирало и извештавало о јавним набавкама у складу са Законом о јавним набавкама.	11
1.5 Предузеће је набавило добра, услуге и радове укупне вредности од 12,71 милиона динара без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама.	11
1.6 Предузеће је набавило добра, услуге и радове у поступку набавке на које се закон не примењује, најмање у износу од 2,56 милиона динара, а да није обезбедило конкуренцију.	13
2. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА	14
2.1 Предузеће није извршило попис, усклађивање и евидентирање потраживања од купаца најмање у износу од 34,54 милиона динара у складу са законским прописима.....	14
2.2 Потраживања од купаца формирана су по ценама утврђеним у складу са прописима и интерним актима.	17
2.3 Предузеће је обрачунавало затезну камату купцима који су пали у доцњу само по рачунима за испоручену воду и услуге одвођења отпадних вода, док за остале услуге није вршило обрачун камате.	18
2.4 Предузеће је делимично предузимало мере наплате потраживања за неплаћене услуге потрошње воде и одвођење вода.	18
СКРЕТАЊЕ ПАЖЊЕ.....	20
II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА	21
III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА	26
IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ	28
1. Предмет ревизије	28
2. Ревидирани период пословања	28
3. Информације о субјекту ревизије.....	28
4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима	30
5. Критеријуми	31

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

6.	Методологија рада	31
7.	Стандарди ревизије примењени у ревизији	32
V	ПРИЛОЗИ.....	33
	Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија	34
	Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије	42
	Прилог 3 – Јавне набавке	43
	Прилог 4 – Потраживања од купаца	65

I ЗАКЉУЧЦИ И НАЛАЗИ

1. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1.1 Предузеће је интерним актима уредило поступак јавних набавки и донело и објавило планове јавних набавки.

1.1.1 Предузеће је донело интерне акте којима се ближе уређује поступак набавки и јавних набавки на које се закон не примењује, али их није објавило на својој интернет страници.

Предузеће је донело Правилник о ближе уређивању поступака набавки број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године који је на снази од 8. фебруара 2021. године, у складу са чланом 49 став 2 Закона о јавним набавкама¹ (у даљем тексту важећи Закон о јавним набавкама).

Предузеће није објавило Правилник о ближе уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године на својој интернет страници у складу са чланом 22 став 3 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће није објавило Правилник о ближе уређивању, поступака јавних набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године на својој интернет страници у складу са чланом 49 став 3 важећег Закона о јавним набавкама.

У току поступка ревизије Предузеће је објавило интерне акте којима се ближе уређује поступак јавних набавки на својој интернет страници <https://vikrecinci.rs/dokumenta> (Мера предузета у поступку ревизије број 1).

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 - Јавне набавке.

1.1.2 Предузеће је донело годишње планове јавних набавки за 2020. и 2021. годину у складу са прописима о јавним набавкама.

План јавних набавки за 2020. годину садржи све прописане елементе у складу са одредбом члана 51 раније важећег Закона о јавним набавкама.

План јавних набавки за 2021. годину садржи све прописане елементе и објављен је у року од 10 дана од дана доношења у складу са одредбом члана 88 ставови 1 и 3 важећег Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 - Јавне набавке.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 91/19 који се примењује од 1. јула 2020. године.

1.1.3 Предузеће није објавило План јавних набавки за 2020. годину на Порталу јавних у року прописаним Законом о јавним набавкама.

Предузеће је усвојило План јавних набавки за 2020. годину одлуком број 89/9/20 од 30. јануара 2020. године, који је објављен на Порталу јавних набавки 12. марта 2020. године, односно по истеку рока од 10 дана од дана доношења (40 дана кашњења). Наведено није у складу са одредбом члана 51 став 3 раније важећег Закона о јавним набавкама, којим је прописано да план јавних набавки, измене и допуне плана наручилац објављује на Порталу јавних набавки у року од десет дана од дана доношења.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 6**).

1.1.4 Предузеће је у прописаном року објавило План јавних набавки за 2021. годину.

План јавних набавки за 2021. годину садржи све прописане елементе и објављен је у року од 10 дана од дана доношења у складу са одредбом члана 88 ставови 1 и 3 важећег Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 - Јавне набавке.

1.2 Предузеће је у пет поступака јавних набавки у којима су закључени уговори у вредности од 14,33 милиона динара предвидело критеријуме за избор привредног субјекта који нису у логичкој вези са предметом јавне набавке и ограничавају конкуренцију.

1.2.1 Предузеће је у 2020. и 2021. години у пет поступака јавних набавки (земљаних радова, сервисирања пумпи и репрезентације) уговорене вредности од 14,33 милиона динара без ПДВ-а, конкурсном документацијом одредило критеријуме за избор привредног субјекта у погледу кадровског, техничког и стручног капацитета који нису у логичкој вези са предметом јавне набавке, ограничавају конкуренцију и нарушавају једнакост понуђача.

Предузеће је у поступцима јавне набавке земљаних радова број 5/20 за 2020. и број 13/21 за 2021. годину захтевало конкурсном документацијом додатне услове у погледу кадровског капацитета да понуђач пре подношења понуде ради извођења радова која су предмет ове јавне набавке има у радном односу на неодређено време најмање 50 (педесет) запослених без навођења њихове квалификационе структуре. Предузеће је захтевало да понуђач поседује магацински простор на територији општине Пећинци (или околних општина: Рума, Стара Пазова, Сурчин) у коме ће бити смештена механизација, што није у логичној вези са предметом набавке јер се машински ископ изводи на терену.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке земљаних радова, машинског ископа, скидања и равнања земљаних површина за 2020. годину број 5/20 процењене вредности 4,17 милиона динара, а уговорене вредност 4,14 милиона динара без ПДВ-а, предвидело додатне услове којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача, односно предвиђени услови нису у логичкој вези са предметом јавне набавке у погледу броја и правног основа ангажовања запослених (само на неодређено време), као и поседовања и магацинског простора за смештај грађевинске механизације, а што није у складу са одредбама чланова 10, 61 став 1 и 76 став 6 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке земљаних радова, машинског ископа, скидања и равнања земљаних површина за 2021. годину број 13/21 процењене вредности 4,16 милиона динара, а уговорене вредност 4,16 милиона динара без ПДВ-а, предвидело квалитативне критеријуме за избор привредног субјекта којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача, односно предвиђени услови нису у логичкој вези са предметом јавне набавке у погледу броја, као и поседовања и магацинског простора за смештај грађевинске механизације, што није у складу са одредбама чланова 7 и 114 став 4 важећег Закона о јавним набавкама

У поступку јавне набавке услуга сервисирања пумпи 10/20 Предузеће је од понуђача захтевало да имају у радном односу на неодређено време најмање 10 запослених, од којих четири електро струке и једног запосленог машинске струке, као и да понуђач има у власништву машину за балансирање ротора и других склопова, као и да има у власништву инструмент за мерење отпора изолације (мегер) са напоном мерења 5000 V.

Законом о раду је прописано да се радни однос, поред уговора о раду на неодређено време, заснива и уговором о раду на одређено време, као и облици радног ангажовања ван радног односа, а Законом о агенцијском запошљавању дозвољено је и ангажовање радника преко агенције за уступање радника. Правни основ ангажовања радника не утиче на квалитет извршења уговора о јавној набавци.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке број 10/20 сервисирања пумпи, процењене вредности 2,08 милиона динара, а уговорене вредности 1,70 милиона динара без ПДВ-а, предвидело додатне услове којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача у погледу броја запослених на неодређено време и поседовања машина за

извршење услуге која је предмет јавне набавке, јер понуђачи могу да ангажују раднике и по другим правним основима осим уговора о раду на неодређено време, као и да машине које користе у производном процесу по основу држе по основу уговора о закупу, лизингу, послужу, производној кооперацији, осим власништва за извршење услуге која је предмет јавне набавке, што није у складу са одредбама чланова 61 и 76 став 6 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је у 2020. спровело поступке јавне набавке „репрезентација“ број 4/2020, а у 2021. години број 17/21 у којима је као додатни услов предвидело поседовање најмање три лака доставна возила минималне носивости од једне тоне. Предузеће је набављало храну, пиће и кућну хемију за чији превоз су потребна лака доставна возила, па се превоз дневних количина могао извршити и возилима мање носивости од једне тоне.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке „репрезентација“ број 4/20 за 2020. годину процењене и уговорене вредности 2,08 милиона динара без ПДВ-а, предвидело додатне услове којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача у погледу минималне носивости доставних возила, што није у складу са одредбама чланова 61 и 76 став 6 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке „репрезентација“ број 17/21 за 2021. годину процењене вредности 3,33 милиона динара, а уговорене вредности 2,26 милиона динара без ПДВ-а, предвидело квалитативне критеријуме за избор привредног субјекта у погледу техничког капацитета којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача, односно предвиђени услови нису у логичкој вези са предметом јавне набавке у погледу минималне носивости доставних возила, што није у складу са одредбама чланова 7 и 114 став 4 важећег Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 3 - Јавне набавке.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 7**).

1.3 Предузеће је набавило додатна добра и услуге у износу 680 хиљада динара, а да није извршило измену уговора у једном поступку јавне набавке и у три поступка јавне набавке није објавило обавештења о додели уговора, односно измени уговора у складу са Законом о јавним набавкама.

1.3.1. Предузеће је у поступку јавне набавке за 2020. годину набавило додатна добра у износу од 680 хиљада динара, а да није извршило измену уговора и обавештење о измени уговора послало на објављивање на Портал јавних набавки у прописаном року.

У поступку јавне набавке услуга сервисирања пумпи 10/20 Предузеће је набавило услуге демонтаже и цеви, хидрофорске боце, склопке и услуге које су биле неопходне за извршење уговорних обавеза, а које нису биле укључене у првобитни уговор, а биле су везане за извршење првобитног уговора о јавној набавци.

Предузеће је у поступку јавне набавке за 2020. годину набавило додатна добра у износу од 680 хиљада динара, а да није изменило уговор и обавештење о измени уговора послало на објављивање на Портал јавних набавки у прописаном року, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 у вези члана 157 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 - Јавне набавке.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 9**).

1.3.2 Предузеће је изменило уговор о јавној набавци при чему није послало на објављивање обавештење о измени уговора на Портал јавних набавки.

Предузеће је изменило уговор о јавној набавци водоводног и канализационог материјала број 3/20 за 2020. годину тако што је повећало уговорену вредност за 217 хиљада динара, при чему није послало на објављивање обавештење о измени уговора из разлога предвиђених чланом 158 важећег Закона о јавним набавкама на Портал јавних набавки, што није у складу са одредбом члана 155 став 2. овог закона.

Вредност закљученог уговора пре измене је износила 3,33 милиона динара без ПДВ-а, а након измене 3,54 милиона без ПДВ-а. Процењена вредност набавке је износила 3,34 милиона динара.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 – Јавне набавке.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 10**).

1.3.3 Предузеће је након истека прописаног рока објавило обавештење о додели уговора на Порталу јавних набавки у два поступка јавне набавке у 2020. и 2021. години.

Предузеће је након истека прописаног рока од три дана (пет дана закашњења) објавило на Порталу јавних набавки обавештење о додели уговору у поступку јавне набавке репрезентације број 4/20 за 2020. годину, што није у складу са одредбом члана 116 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је након истека прописаног рока од 30 дана (167 дана закашњења), послало на објављивање обавештење о додели уговора у поступку јавне набавке услуга сервисирања пумпи број 18/21 за 2021. годину на Портал јавних набавки, што није у складу са одредбом 109 став 1 важећег Закона о јавним набавкама. Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 – Јавне набавке.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 8**).

1.4 Предузеће је евидентирало и извештавало о јавним набавкама у складу са Законом о јавним набавкама.

1.4.1 Предузеће је објавило на Порталу јавних набавки податке о вредности и врсти јавних набавки изузетих од примене Закона о јавним набавкама у складу са прописима.

Предузеће је евидентирало податке о поступцима јавних набавки и закљученим уговорима, односно податке о вредности и врсти јавних набавки које су изузете од примене закона. Предузеће је Управи за јавне набавке достављало кварталне извештаје о јавним набавкама за 2020. годину.

Предузеће је објавило на Порталу јавних набавки податке о вредности и врсти јавних набавки изузетих од примене Закона о јавним набавкама у складу са чланом 181 став 4 важећег Закона о јавним набавкама до 31. јануара 2022. године за прошлу годину.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3– Јавне набавке.

1.5 Предузеће је набавило добра, услуге и радове укупне вредности од 12,71 милиона динара без спроведеног поступка јавне набавке, а да нису постојали разлози за изузеће од примене

1.5.1 Предузеће је у 2020. и 2021. години извршило набавке електричне енергије, радова на искључењу дужника са мреже, консултантских услуга, услуга одгушивања канализације и услуга сервисирања возила са уградњом резервних делова, најмање у износу од 12,71 милиона динара без спроведеног поступка јавне набавке, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона.

Закон о јавним набавкама.

У поступку ревизије је утврђено да је Предузеће без спроведеног поступка јавне набавке:

- Закључило уговор о набавци радова „Трошкови искључења дужника са мреже“ број 19-1/21 од 27. августа 2021. године по коме је набавило радове машинског ископа земље, ручног ископа и друге повезане радове најмање у износу од 2,14 милиона динара.
- закључило уговор о консултантским услугама из хидрологије број 468/20 од 16. септембра 2020. године по коме је набавило ове услуге најмање у износу од 1,96 милиона динара.
- Набавило услуге поправки и одржавања моторних возила на основу фактура, најмање у износу од 1,27 милиона динара.
- у 2021. години набавило услуге одгушивања и испирања канализације на основу фактуре најмање у износу од 1,19 милиона динара;
- у 2020. години набавило и уградило пумпе за фонтану са пратећом опремом у укупној вредности од 495 хиљада динара на основу фактуре. Истоврсна набавка пумпи у овој години је износила 1,05 милиона динара без ПДВ-а.
- по уговору за набавку услуга сервисирања пумпи за 2020. и 2021. годину набавило добра и услуге који нису били предмет уговора и техничке спецификације (нове водоводне пумпе и електро ормане) најмање у износу од 2,18 милиона динара,
- набавило електричну енергију у вредности од 3,48 милиона динара на основу уговора о резервном снабдевању електричном енергијом број 243/20 од 11. маја 2020. године, јер није благовремено покренуло и спровело поступак јавне набавке електричне енергије за 2021. годину

и на тај начин набавило добра, услуге и радове најмање у износу од 12,71 милиона динара, без спроведеног поступка јавне набавке при чему нису постојали разлози за изузеће, што није у складу са чланова 11 – 13, 16 -17. и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 – Јавне набавке.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препоруке број 11**).

1.6 Предузеће је набавило добра, услуге и радове у поступку набавке на које се закон не примењује, најмање у износу од 2,56 милиона динара, а да није обезбедило конкуренцију.

1.6.1 Предузеће је током 2021. године набавило од различитих добављача добра и услуге најмање у износу од 2,56 милиона динара, без примене поступка прописаног за набавке на које се закон не примењује, односно није обезбедило конкуренцију и пружило доказе да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, што није у складу са прописима о јавним набавкама и интерним актима Предузећа.

Одредбом члана 47 Правилника о ближем уређивању, поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци од 29. јануара 2021. године је уређен поступак набавки на које се не примењује Закон. Предузеће у 2021. години није примењивало одредбе овог правилника и није доносило одлуку о покретању поступка и обезбеђивало конкуренцију позивањем најмање три лица која могу да изврше набавку да дају понуду.

Предузеће је током 2021. године набавио од различитих добављача добра и услуге најмање у износу од 2,56 милиона динара, без примене поступка прописаног за набавке на које се закон не примењује, односно није обезбедио конкуренцију и пружио доказе да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, што није у складу са одредбом члана 39 став 3 раније важећег Закона о јавним набавкама и чланова 86 до 92 раније важећег Правилника о набавкама.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 3 –Јавне набавке.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 12**).

2. ПОТРАЖИВАЊА ОД КУПАЦА

2.1 Предузеће није извршило попис, усклађивање и евидентирање потраживања од купаца најмање у износу од 34,54 милиона динара у складу са законским прописима.

2.1.1 Предузеће није извршило усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама, као и извршило попис потраживања од купаца у 2021. години у складу са прописима.

Увидом у аналитичку и синтетичку евиденцију потраживања од купаца у земљи утврђено је да Предузеће није извршило усклађивање књиговодственог стања потраживања са стварним стањем на дан 31. децембар 2021. године и утврђене разлике евидентирало у пословним књигама.

Пре спровођења пописа нису усаглашене главна књига и аналитичке евиденције купаца које се воде у два упоредна програма најмање у износу од 26,79 милиона динара у складу са законским прописима.

Предузеће на дан 31. децембар 2021. године није извршило усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом најмање у износу од 26,79 милиона динара, што није у складу са чланом 20 став 3 Закона о рачуноводству.

Предузеће на дан 31. децембар 2021. године није извршило годишњи попис потраживања у складу са чланом 20 став 1 Закона о рачуноводству и члан 2 став 2 и члана 12 Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Надзорни одбор Предузећа је својом одлуком број 4-1/22 од 17. јануара 2022. године усвојио попис имовине и обавеза иако није извршен попис потраживања.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 4 – Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препоруке број 14**).

2.1.2 Евидентирање потраживања у пословним књигама Предузеће обавља преко два рачуноводствена програма која нису међусобно повезана и не омогућавају поуздано функционисање система интерних рачуноводствених контрола у складу са прописима.

Предузеће пословне догађаје у погледу обрачуна и наплате комуналних услуга евидентира у два посебна и одвојена рачуноводствена информациона система. Први рачуноводствени информациони систем је набављен од добављача “AlfaSoft“ доо Рума, а обраду података обавља независна агенција за рачуноводствене услуге Агенција за развој општине Пећинци за потребе Предузећа. Евиденција обрачуна и наплате комуналних услуга се води само на синтетичком нивоу.

Други рачуноводствени информациони систем је набављен од добављача „Омнидата“ доо Шабац и Предузеће га користи за обрачун и наплату комуналних услуга само на аналитичком нивоу.

Поменути рачуноводствени информациони системи нису међусобно повезани и не омогућавају поуздано функционисање система интерних рачуноводствених контрола у складу са чланом 8 став 4 Закона о рачуноводству.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 4 – Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 13**).

2.1.3 Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2021. годину, обелоданило број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања.

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2021 годину Предузеће је обелоданило да оспорена потраживања износе 765 хиљада динара, на основу 69 враћених Извода отворених ставки (ИОС).

Наведено није у складу са чланом 22 став 4 Закона о рачуноводству којим је прописано да је Предузеће дужно да Напоменама уз финансијске извештаје обелодани број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос

према броју и укупном износу потраживања.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 4 – Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 16**).

2.1.4 Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказане преplate од купаца на дан 31. децембра 2021. године у износу од 7,75 милиона динара, што није у складу са прописима.

Предузеће није усаглашавало евидентиране преplate од купаца на потражној страни рачуна потраживања од купаца са повериоцима (купцима који су извршили преplату) и током поступка ревизије ревизорском тиму нису пружени докази који потврђују да су евидентиране преplate реалне.

Укупна преплата од купаца – грађани, према подацима Предузећа, дан 31. децембар 2021. године износи 7,75 милиона динара. Од тога преплата на рачунима купаца у 2020. години износи 6,27 милиона динара и у 2021. години износи 1,48 милиона динара. У току 2022. године Предузеће је утврдило да се износ од 1,04 милиона динара преplate за 2021. годину односи на купца „СДИ Инвест“ доо Београд који је наведени износ уплатио на основу уговора за водоводну и канализациону мрежу, а рачуни за извршене услуге прикључака књижени су у 2022. години. Због неусаглашавања преплата са повериоцима ревизорски тим се није могао уверити у реалност ових преплата.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 4 – Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 16**).

2.1.5 Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказану исправку потраживања од купаца на дан 31. децембра 2021. године исказану у износу од 26,79 милиона динара.

Одредбом члана 9 став 1 Закона о рачуноводству је прописано да се књижење пословних промена и догађаја (у даљем тексту: пословних промена) на рачунима имовине,

обавеза, капитала, прихода и расхода врши на основу веродостојних рачуноводствених исправа.

Предузеће нема аналитичку евиденцију исправке потраживања од купаца, као ни поуздан податак о старосној структури потраживања. Евиденција о потраживањима од купаца се води у два одвојена програма, а књижење из аналитичку у синтетичку евиденцију није праћено спецификацијом потраживања од купаца.

Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказану исправку потраживања од купаца на дан 31. децембра 2021. године исказану у износу од 26,79 милиона динара у складу са одредбама члана 9 став 1 и чланом 23 став 1 тачка 3) алинеја 3 Закона о рачуноводству.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 4 Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препоруке број 15**).

2.2 Потраживања од купаца формирана су по ценама утврђеним у складу са прописима и интерним актима.

2.2.1 Предузеће приликом обављања делатности од општег интереса, као и осталих делатности примењује ценовнике услуга на које је оснивач дао сагласност.

Предузеће пружа комуналне услуге у складу са Одлуком о градском водоводу и канализацији којом се утврђују услови и начин пружања комуналних услуга у области комуналних делатности: снабдевање водом за пиће и пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода (санитарно-фекалне, комуналне и индустријске воде).

У Програму пословања Предузећа за 2021. годину је наведено да је неопходно повећање цена комуналних услуга јер оно представља једну од мера за смањење буџетских интервенција и субвенција.

Чланом 69 Закона о јавним предузећима прописано је да сагласност на одлуке о ценама даје оснивач.

Предузеће је у 2021. години примењивало цене које су различите за поједине категорије потрошача (грађани, привреда, установе...) и на које је Оснивач дао сагласност.

Више детаља у вези са овим налазима је дато у Прилогу 4 Потраживања од купаца.

2.3 Предузеће је обрачунавало затезну камату купцима који су пали у доцњу само по рачунима за испоручену воду и услуге одвођења отпадних вода, док за остале услуге није вршило обрачун камате.

2.3.1 Предузеће врши обрачун затезне камате за доцњу у плаћању рачуна само за потраживања од купаца (физичких и правних лица) за испоручену воду и услуге одвођења отпадних вода, а не и на остале услуге.

Предузеће обрачунава затезну камату купцима.

Предузеће у 2021. години није обрачунавало затезну камату за доцњу у плаћању рачуна за прикључак на водоводну и канализациону мрежу и остале услуге које не спадају у њихову примарну делатност, што није у складу са Законом о затезној камати и Законом о облигационим односима, што није у складу са одредбама члана 23 став 1 тачке 4) и 5) Закона о рачуноводству.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 4 Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 18**).

2.4 Предузеће је делимично предузимало мере наплате потраживања за неплаћене услуге потрошње воде и одвођење вода.

2.4.1 Предузеће није прописало услове за предузимање мера принудне наплате потраживања, па због тога настаје ризик од застарелости потраживања.

Предузеће није интерним актом уредило услове принудне наплате потраживања од купаца који су у доцњи са плаћањем својих обавеза.

Предузеће је на дан 31. децембра 2021. године имало 146 (52 поступка покренута 2020. године и 94 поступка 2021. године) поступка принудног извршење наплате доспелих потраживања од купаца физичких лица у укупној вредности од 14,76 милиона динара, од чега се 5,57 милиона односи само на поступке покренуте у 2021. години.

Укупно наплаћена потраживања по главном дугу у поступцима принудног извршења за 2021. годину су износила 1,25 милиона динара (22% утужених). Предујмљени трошкови извршења су износили 989 хиљада динара за 94 поступка покренута у 2021. години.

Предузеће није уредно пратило наплату потраживања о извршних дужника. У неким случајевима је наплаћен укупан износ главног дуга и трошкова извршног поступка како је и евидентирано у помоћној евиденцији, а у неким случајевима је наплаћен само главни дуг, док трошкови

поступка нису наплаћени, а евидентирано је да је дужник све измирио. Правна лица се не утужују, а избор дужника физичких лица за утужење је селективан.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 4 - Потраживања од купаца.

У вези са утврђеним дали смо препоруку за отклањање неправилности (**Препорука број 19**).

2.4.1 Предузеће закључује споразуме о одложеном плаћању у складу са одлуком Надзорног одбора на коју је оснивач дао сагласност.

Предузеће је у 2021. години закључило 809 споразума о одложеном плаћању у вредности од 30 милиона динара који су наплаћени у износу од 13,35 милиона динара.

Надзорни одбор Предузећа је донео одлуку 24. октобра 2018. године којом су утврђени услови закључивања репрограма са потрошачима на коју је Општинско веће Општине Пећинци дало своју сагласност истог дана.

Више детаља у вези са овим налазом је дато у Прилогу 4 - Потраживања од купаца.

СКРЕТАЊЕ ПАЖЊЕ

Скрећемо пажњу на налаз у Прилогу 3 – Јавне набавке да је од укупно 18 спроведених поступака јавних набавки у седам поступака укупне процењене вредности 18,3 милиона динара и уговорене вредности 18 милиона динара учествовао само један понуђач.

II РЕЗИМЕ ОТКРИВЕНИХ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКА

1. Резиме откривених неправилности

ПРИОРИТЕТ 1²

1. Предузеће није известило министра надлежног за послове финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле за 2021. годину подношењем одговора на упитник који припрема Централна јединица за хармонизацију, што није у складу са одредбама члана 13 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, тачка 1. Финансијско управљање и контрола, Откривена неправилност број 1).
2. Предузеће није ускладило одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама са одредбама важећег Закона о рачуноводству, што није у складу са одредбама члана 8 став 1 овог закона (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, Откривена неправилност број 2).
3. Предузеће није организовало праћење извршења уговора о јавним набавкама у складу са начином предвиђеним одредбама интерних аката о ближем уређивању поступка јавне набавке важећих у 2020. и 2021. години и усвојеним процедурама, што није у складу са одредбом члана 154 став 2 важећег Закона о јавним набавкама (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, тачка 1. Финансијско управљање и контрола, Откривена неправилност број 3).
4. Предузеће није омогућило лицима распоређеним на пословима јавних набавки оспособљавање за обављање послова јавних набавки и полагање испита за службеника за јавне набавке, као и континуирано усавршавање, што није у складу са одредбом члана 185 важећег Закона о јавним набавкама (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, тачка 1. Финансијско управљање и контрола, Откривена неправилност број 4).
5. Предузеће није објавило на својој интернет страници:
 - Правилник о ближем уређивању поступка јавних набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године, што није у складу са чланом 49 став 3 важећег Закона о јавним набавкама.
 - Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године што није у складу са чланом 22 став 3 раније важећег Закона о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, тачка 2. Доношење и примена аката у вези са планирањем, спровођењем и извештавањем о јавним набавкама, тачка 1. Финансијско управљање и контрола, Откривена неправилност број 6).
6. Предузеће је изменило уговор о јавној набавци при чему није послало на објављивање обавештење о измени уговора на Портал јавних набавки, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 овог закона (Прилог 3 – Јавне набавке, Откривена неправилност број 11).
7. Предузеће је након истека прописаног рока објавило обавештење о додели уговора на Порталу јавних набавки у два поступка јавне набавке у 2020. и 2021.

² ПРИОРИТЕТ 1 – Неправилности које је могуће отклонити у року од 90 дана.

- години, што није у складу са прописима о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Откривена неправилност број 9).
8. Предузеће је у поступку јавне набавке за 2020. годину набавило додатна добра у износу од 680.007 динара, а да није извршило измену уговора и обавештење о измени уговора послало на објављивање на Портал јавних набавки у прописаном року, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 у вези члана 157 став 1 важећег Закона о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Откривена неправилност број 10).
 9. Предузеће је у 2020. и 2021. години извршило набавке електричне енергије, радова на искључењу дужника са мреже, консултантских услуга, услуга одгушивања канализације и услуга сервисирања возила са уградњом резервних делова, најмање у износу од 12.711.126 динара без спроведеног поступка јавне набавке, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона, што није у складу са члановима 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, подтачка 3.2.3 Додела и закључење уговора и објављивање одлука и обавештења у складу са Законом о јавним набавкама, Откривена неправилност број 12).
 10. Предузеће врши обрачун затезне камате за доцњу у плаћању рачуна само за потраживања од купаца (физичких и правних лица) за испоручену воду и услуге одвођења отпадних вода, а не и на остале услуге, што није у складу са члана 2 и 6 Закона о затезној камати и чланом 313 Закона о облигационим односима (Прилог 4 – Потраживања од купаца, тачка 3.1 Евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству, Откривена неправилност број 19).
 11. Предузеће није прописало услове за предузимање мера принудне наплате потраживања, па због тога настаје ризик од застарелости потраживања (Прилог 4 – Потраживања од купаца, тачка 3.4. Мере наплате потраживања у складу са законском регулативом и интерним актима, Откривена неправилност број 20).

ПРИОРИТЕТ 2³

12. Предузеће није објавило План јавних набавки за 2020. годину на Порталу јавних у року прописаним Законом о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Откривена неправилност број 7).
13. Предузеће је у 2020. и 2021. години у пет поступака јавних набавки (земљаних радова, сервисирања пумпи и репрезентације) укупне процењене вредности 15,830,000 милиона динара и уговорене вредности од 14.332.019 динара без ПДВ-а, конкурсном документацијом одредило критеријуме за избор привредног субјекта у погледу кадровског, техничког и стручног капацитета који нису у логичкој вези са предметом јавне набавке, ограничавају конкуренцију и нарушавају једнакост понуђача (Прилог 3 – Јавне набавке, подтачка 3.2.2 Додатни услови који ограничавају конкуренцију, Откривена неправилност број 8).
14. Предузеће је током 2021. године набавило од различитих добављача добра и услуге најмање у износу од 2.562.737 динара, без примене поступка прописаног за набавке на које се закон не примењује, односно није обезбедило конкуренцију и пружио доказе да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, што

³ ПРИОРИТЕТ 2 – Неправилности које је могуће отклонити у року до годину дана.

- није у складу са одредбом чланова 86. до 92. раније важећег Правилника о набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Откривена неправилност број 13).
15. Предузеће није извршило усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом и попис потраживања од купаца на дан 31. децембра 2021. године, иако је одлуком Надзорног одбра број 4-1/22 од 17. јануара 2022. године усвојен попис имовине и обавеза, што није у складу одредбама члана 20 став 1 и 3 Закона о рачуноводству и члана 2 став 2 и члана 12 став 1 Правилника о начину и роковима вршења пописа у усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем (Прилог 4 – Потраживања од купаца, тачка 3.1 Евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству, Откривена неправилност број 15).
16. Евидентирање потраживања у пословним књигама Предузеће обавља преко два рачуноводствена програма која нису међусобно повезана и не омогућавају поуздано функционисање система интерних рачуноводствених контрола у складу са прописима, што није у складу са одредбом члана 8 став 4 Закона о рачуноводству (Прилог 4 – Потраживања од купаца, тачка 3.1 Евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству, Откривена неправилност број 14).
17. Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказане преплате од купаца на дан 31. децембра 2021. године у износу од 7.748.570 динара, што није у складу са одредбом члана одредбама члана 8 став 1 Закона о рачуноводству (Прилог 3 – Јавне набавке, тачка 3.1 Евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству, Откривена неправилност број 16).
18. Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2021. годину, обелоданило број као и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања, што није у складу са чланом 22 став 4 тачка 1 Закона о рачуноводству (Прилог 3 – Јавне набавке, тачка 3.1 Евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству, Откривена неправилност број 17).
19. Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказану исправку потраживања од купаца на дан 31. децембра 2021. године исказану у износу од 26.795.422 динара, што није у складу са одредбама члана 8 став 1 Закона о рачуноводству (Прилог 3 – Јавне набавке, тачка 3.1 Евидентирање потраживања од купаца у складу са Законом о рачуноводству, Откривена неправилност број 18).

ПРИОРИТЕТ 3⁴

20. Предузеће није успоставило интерну ревизију, како је то прописано одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, тачка 1.2 Интерна ревизија, Откривена неправилност 5).

⁴ ПРИОРИТЕТ 3 – Неправилности које је могуће отклонити у року до три године.

2. Резиме препорука

ПРИОРИТЕТ 1

1. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да извештавају министра надлежног за послове финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле подношењем одговора на упитник који саставља Централна јединица за хармонизацију (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, Препорука број 1).
2. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да ускладе општи акт о рачуноводству којим уређују организацију рачуноводства са одредбама важећег Закона о рачуноводству (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, Препорука број 2).
3. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да предузму мере и активности да се организује праћење и контрола извршења уговора о јавним набавкама у складу са интерним актом и Законом о јавним набавкама (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, Препорука број 3).
4. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да организују обављање послова јавних набавки на радном месту службеника за јавне набавке у складу са прописима којима се уређују јавне набавке (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 4).
5. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да обавештења о додели уговора у поступцима јавних набавки достављају на објављивање Порталу јавних набавки у року од 30 дана од дана закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразума у складу са одредбама важећег Закона о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 8).
6. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да приликом набавке додатних добара, услуга или радова измене уговор о јавној набавци и обавештење о измени уговора о јавној набавци шаљу на објављивање на Портал јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговора у складу са Законом о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 9).
7. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да у случају измене уговора из чланова 157 и 158 овог закона, шаљу обавештење о измени уговора на објављивање на Портал јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговора (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 10).
8. Препоручује се Предузећу да организује и спроводи контролне активности на праћењу извршења уговора о јавним набавкама које би омогућиле да се континуирано прати извршење уговора о јавним набавкама како би се благовремено спроводили планирани поступци јавних набавки и избегао ризик од повећања обима набавке преко законом прописаног лимита и набавки без примене закона о јавним набавкама (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 11).
9. Препоручује се Предузећу да на сва потраживања у доцњи обрачунава затезну камату по прописаној стопи у складу са одредбама Закона о облигационим односима и Закона о затезној камати и исту евидентира у пословним књигама (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 18).

10. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да сачини процедуру којом би била уређена политика наплате потраживања од купаца како би се отклонио ризик од застаревања потраживања и арбитрарног избора дужника за утужење и за закључивање репрограма (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 19).

ПРИОРИТЕТ 2

11. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници објављују План јавних набавки у року од 10 дана од дана доношења (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 6).
12. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да конкурсном документацијом одређују критеријуме за избор понуђача којима се не ограничава конкуренција и који су у логичкој вези са предметом јавне набавке (Прилог 2 – Јавне набавке, Препорука број 7).
13. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да набавке на које се закон не примењује спроводе у складу са одредбама Правилника о ближем уређивању поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци од 29. јануара 2021. године (Прилог 3 – Јавне набавке, Препорука број 12).
14. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да:
 - да пре спровођења пописа и пре припреме финансијских извештаја изврше усклађивање помоћних књига и евиденција са главном књигом.
 - изврше попис потраживања од купаца, сачине елаборат о попису потраживања од купаца и доставе га Надзорном одбору на усвајање (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 14).
15. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да обезбеде у рачуноводственом информационом систему који се примењује у пословању да се пренос почетног стања потраживања од купаца врши аналитички по рачунима и да поуздано функционише систем интерних рачуноводствених контрола (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 13).
16. Препоручује се одговорним лицима Предузећа да у наредном обрачунском периоду преиспитају преplate од купаца и усагласе их са купцима (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 15).
17. Препоручује се Предузећу да у Напоменама уз финансијске извештаје обелодани број као и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања у складу са одредбама Закона о рачуноводству (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 16).
18. Препоручујемо Предузећу да актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама прецизно уреди након којих рокова се врши исправка потраживања и у складу са тим преиспита исказану исправку потраживања од купаца (Прилог 4 – Потраживања од купаца, Препорука број 17).

ПРИОРИТЕТ 3

19. Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да предузму активности на успостављању интерне ревизије сходно одредбама Закона о буџетском систему и Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија, тачка 1.2 Интерна ревизија, Препорука број 5).

III ЗАХТЕВ ЗА ДОСТАВУ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци је, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужно да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности или несврсисходности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности или несврсисходности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци је обавезно да у одазивном извештају искаже мере исправљања по основу откривених неправилности датих у Извештају о ревизији правилности пословања, као и да поступи по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Предузете мере у поступку ревизије. За мере исправљања је дужан да уз одазивни извештај достави доказе према следећем:

1. За неправилности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року од 90 дана Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци је обавезно да достави доказе о отклањању неправилности односно предузимању мера исправљања;

2. За неправилности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци је обавезно да достави акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања неправилности или смањења ризика од појављивања неправилности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије. Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају

потребе извршиће се и ревизија одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјекат ревизије у чијем су пословању откривене неправилности, не подносе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 ст 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
22. август 2022. године

IV КАРАКТЕРИСТИКЕ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је спроведена на основу члана 9 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, Програма ревизије за 2022. годину, Закључка о спровођењу ревизије број 400-73/2022-04/1 од 4. јануара 2022. године и Закључка о допунама закључка о спровођењу ревизије број 400- 81/2022-04 од 4. јануара 2022. године.

1. Предмет ревизије

Предмет ревизије је правилност пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци у делу који односи на: јавне набавке и потраживања од купаца.

2. Ревидирани период пословања

Ревизијом је обухваћено пословање субјекта ревизије у периоду:

- 1) од 1. јануара 2020. до 31. децембра 2021. године за јавне набавке.
- 2) од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2021. године за потраживања од купаца.

3. Информације о субјекту ревизије

Назив: Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци.

Седиште и адреса: Орачко поље бб, Пећинци

Матични број: 20585439

Порески идентификациони број: 106363879

Регистар привредних друштава код Агенције за привредне регистре:

Телефон: +381 (22) 2436 200

Електронска пошта: office@vikpecinci.rs

Веб сајт: <https://vikpecinci.rs>

Датум оснивања: 13. новембар 2009. године.

Оснивач предузећа је Скупштина општине Пећинци.

Претежна делатност предузећа је: 37.00 – уклањање отпадних вода.

Општина Пећинци обухвата 15 насељених места: Пећинци, Сибач, Суботиште, Шимановци, Деч, Сремски Михаљевци, Обреж, Брестач, Доњи Товарник, Огар, Ашања, Попинци, Карловчић, Купиново, Прхово. Снабдевање водом за пиће врши се у свим насељима општине преко насељских водоводних система (субартешки бунари). У насељеном месту Шимановци постоји постројење за припрему воде за пиће (ППВ). Насеље Шимановци снабдева се водом из четири бунара, чији су цевоводи међусобно повезани и збирним цевоводом се вода допрема до ППВ. На простору општине Пећинци развијен је и канализациони систем којим се употребљене воде доводе до постројења за пречишћавање отпадних вода. Тренутно су пет насељених места покривена канализационим системом: Шимановци, Пећинци, Суботиште, Сибач и Доњи Товарник. Крајњи реципијент за пријем пречишћене воде је канал Галовица.

Одлуком о промени оснивачког акта ЈКП „Водовод и канализација“, Пећинци број

760/16 од 23. августа 2016. године⁵ и Статутом⁶ је уређено да се ЈКП „Водовод и канализација“, Пећинци оснива и послује ради обезбеђивања трајних услова за обављање комуналне делатности која обухвата сакупљање, пречишћавање, производњу и дистрибуцију воде за потребе домаћинства и индустрије, одвођење атмосферских и отпадних вода дренажом, канализацијом, одводним каналима и на други начин, пречишћавање отпадних вода, разблаживањем, просејавањем, филтрирањем, седиментацијом, хемијским таложењем, активном обрадом муља или другим поступцима, одржавање канализације и канала за отпадне воде, а све као делатност од општег интереса и уредног задовољења крајњих корисника услуга. СО Пећинци је дала сагласност решењем број 02-73/2016-I од 28. октобра 2016. године на Статут од 20. октобра 2016. године (ради усклађивања са Одлуком од број 760/16 од 23. августа 2016. године).

Претежна делатност ЈКП „Водовод и канализација“ Пећинци је уклањање отпадних вода, а осим наведене делатности, ЈКП „Водовод и канализација“ се бави и другим делатностима, као што су скупљање, пречишћавање, производња и дистрибуција воде за потребе домаћинства и индустрије, обављање изградње градских цевовода, комуналних грађевинских радова, изградње и оправке система за отпадне воде, бушење и изградња црпилишта за воду, пројектовање објеката и инсталација канализације, надзор грађења, односно технички надзор над извођењем грађевинских радова комуналних објеката и инсталација водовода и канализације, мерење у вези са чистоћом и квалитетом отпадних вода.

Поред тога Предузеће обавља и следеће делатности:

42.21 – изградња цевовода,

41.12- припрема градилишта,

43.22 – постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система,

71.12 – инжењерске делатности и техничко саветовање и

71.20 – техничко испитивање и анализе.

Органи Предузећа у складу са Законом о јавним предузећима и Статутом су: Надзорни одбор и Директор.

Одредбом Статута уређен је састав, надлежност и рад Надзорног одбора Предузећа. Надзорни одбор има три члана (председника и једног члана које именује оснивач и једног члана представника запослених). Мандат чланова НО траје четири године. Председника и чланове НО именује и разрешава Скупштина општине Пећинци. Надзорни одбор је радио у пуном саставу 2020. и 2021. године.

Предузеће заступа и представља Директор. Мандат директора траје четири године. Директора Предузећа именује Скупштина општине Пећинци на основу јавног конкурса. У периоду од 1. јануара 2020. године до 31. децембра 2021. године функцију директора су обављала два лица: једно у периоду од 20. јула 2016. године до 4. августа 2021. године, а друго лице од 5. августа 2021. године па надаље у својству вршиоца дужности

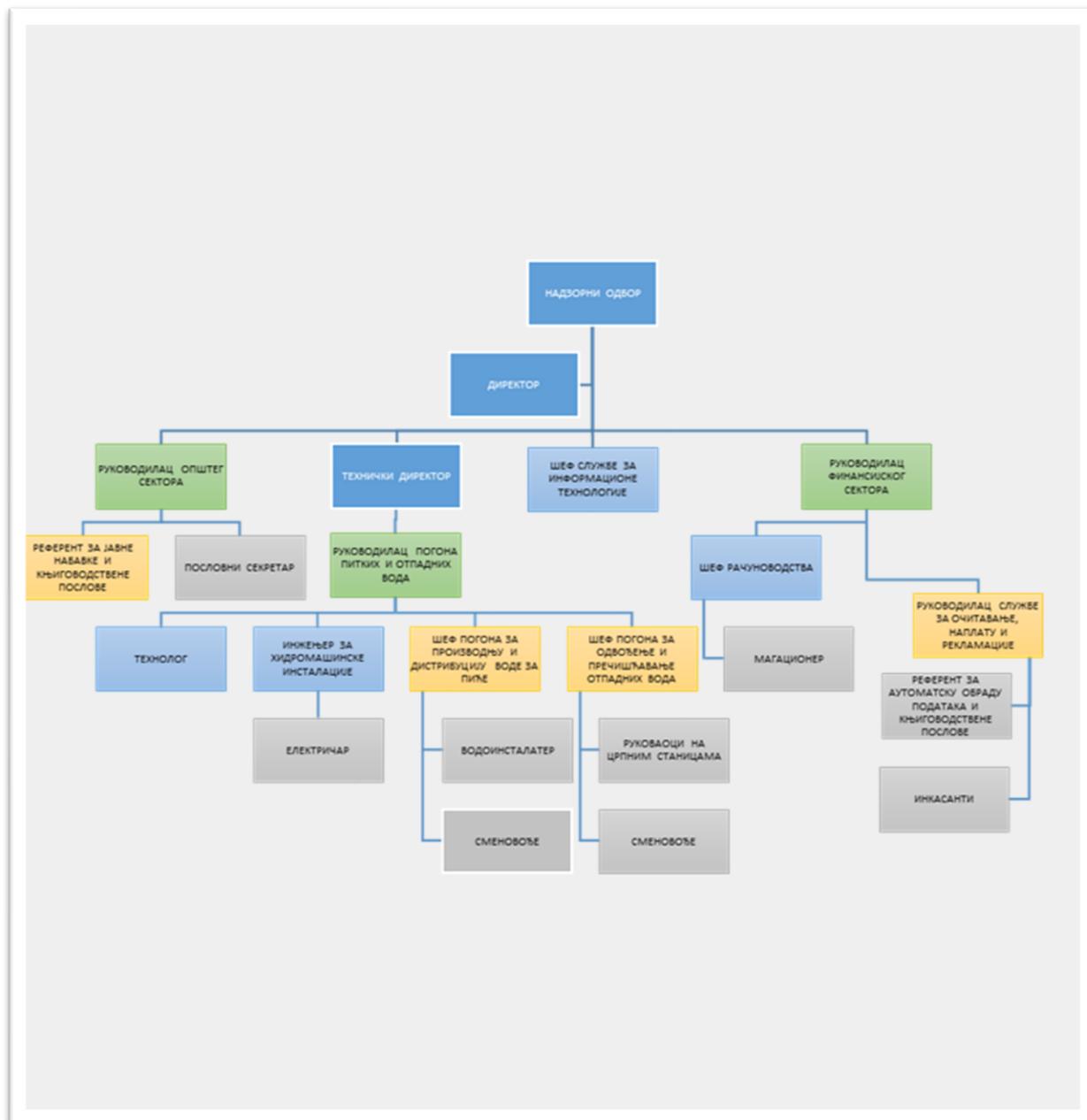
⁵ Објављена на сајту Агенције за привредне регистре

<https://pretraga2.apr.gov.rs/EnterpriseWebSearchWeb/Details/Details?beid=3077440&rnd=B926A93D530E64582DE6B3A3F14C5C6E7F3E9CBF>

⁶ Статут ЈКП „Канализација“, Пећинци донео је Управни одбор овог предузећа у складу са тада важећим Законом о јавним предузећима 13. марта 2013. године под бројем 43/13. Надзорни одбор ЈКП „Водовод и канализација“ донео је 20. октобра 2016. године Статут о изменама и допунама Статута ЈКП „Водовод и канализација“ на који је оснивач – СО Пећинци дао сагласност својим решењем број 02-73/2016-I од 28. октобра 2016. године (ради усклађивања са Одлуком од број 760/16 од 23. августа 2016. године).

директора.

График 1: Организациона шема Предузећа

4. Обим ревизије, ограничења у погледу обима

У складу са ISSAI 4000 – „Стандард за ревизију правилности пословања“ и са усвојеним приступом у Државној ревизорској институцији прибавили смо довољно адекватних и поузданих доказа за давање закључка да ли је предмет ревизије у складу, по свим материјално значајним питањима са применљивим критеријумима.

Спровели смо адекватне ревизорске поступке да би добили уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са јавним набавкама и потраживањима од купаца извршене у складу са законом, другим прописима и датим овлашћењима. Ови поступци укључују и процену ризика од

материјално значајне неусклађености са прописима.

На основу процене ризика утврђено је да је ради остваривања циљева ревизије потребно спровести ревизију правилности пословања у делу примене закона који регулишу јавне набавке и потраживања од купаца код Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци.

Приликом спровођења ревизије није било ограничења у погледу обима.

5. Критеријуми

Прописи који су у ревизији коришћени као извор критеријума су:

- Закон о јавним набавкама⁴;
- Закон о јавним набавкама⁵;
- Закон о рачуноводству⁶,
- Закон о јавним предузећима⁷,
- Закон о облигационим односима⁸,
- Закон о затезној камати⁹,
- Закон о извршењу и обезбеђењу¹⁰,
- Закон о заштити потрошача¹¹.

Критеријуми на основу којих се извршило оцењивање предмета ревизије су:

- Утврдити да ли је субјект ревизије јавне набавке планирао, спровео и закључио уговоре у складу са прописима;
- Утврдити да ли су јавне набавке извршене у складу са закљученим уговорима;
- Утврдити да ли је евидентирање и извештавање о набавкама извршено у складу са прописима;
- Утврдити да ли постоје набавке добара, услуга или радова за које није спроведен поступак у складу са прописима, а за које није прописано изузеће;
- Утврдити да ли су потраживања од купаца у пословним књигама евидентирана у складу са прописима;
- Утврдити да ли су потраживања од купаца формирана по ценама утврђеним у складу са прописима, интерним актима и уговорима;
- Утврдити да ли је обрачуната законска затезна камата на доспела, а неизмирена дуговања;
- Утврдити да ли се предузимају мере наплате потраживања у складу са прописима.

6. Методологија рада

У вршењу ове ревизије спровели смо следеће поступке:

- анализу прописа који уређују јавне набавке и потраживања од купаца;
- анализу интерних аката Предузећа којима су уређују јавне набавке и потраживања од купаца;
- испитивање активности и одлука Предузећа у вези правилности пословања која се односи на јавне набавке и потраживања од купаца;
- интервјуисање одговорних лица.

Након добијања довољних и одговарајућих доказа за оцену предмета ревизије састали смо се са представницима Јавног комуналног предузећа ЈКП „Водовод и канализација“, Пећинци како бисмо их упознали са прелиминарним налазима и закључцима ревизије, потврдили тачност чињеница и добили одговоре и коментаре

одговорних лица.

7. Стандарди ревизије примењени у ревизији

Ревизија је извршена у складу са ИССАИ 100 "Фундаментални принципи ревизије јавног сектора" ИССАИ 400 "Фундаментални принципи ревизије правилности пословања" и ИССАИ 4000 "Стандард за ревизију правилности пословања."

V Прилози

Прилог 1 – Интерна контрола и интерна ревизија

1. Финансијско управљање и контрола

У складу са чланом 81 Закона о буџетском систему¹² и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹³ прописана је обавеза Предузећа да успостави финансијско управљање и контролу.

Финансијско управљање и контрола је свеобухватан систем интерних контрола, који се спроводи политикама, процедурама и активностима које успоставља руководиоца корисника јавних средстава, са задатком да се обезбеди разумно уверавање да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити кроз: пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима; реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја; добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација).

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контроле његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности.

У складу са одредбом члана 19 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору који је ступио на снагу 26. децембра 2019. године, руководиоца корисника јавних средстава извештава министра финансија о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле до 31. марта текуће године за претходну годину, подношењем одговора на упитник који припрема Централна јединица за хармонизацију.

Откривена неправилност 1: Предузеће није известило министра надлежног за послове финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле за 2021. годину подношењем одговора на упитник који припрема Централна јединица за хармонизацију, што није у складу са одредбама члана 19 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Препорука број 1: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да извештавају министра надлежног за послове финансија о адекватности и функционисању система финансијског управљања и контроле подношењем одговора на упитник који саставља Централна јединица за хармонизацију.

Руководство Предузећа је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефикасности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени. Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева.

Годишњим програмима пословања за 2020. и 2021. годину утврђени су визија, мисија, стратешки и оперативни циљеви Предузећа. Предузеће је анализирано ризике пословања у Годишњем програму пословања, али није донело стратегију управљања ризиком.

Органи управљања и руковођења Предузећа су у циљу успостављања контролног окружења донели опште акте од којих издвајамо значајније акте везане за предмет ревизије, и то:

- Годишњи програм пословања за 2020. годину;
- Годишњи програм пословања за 2021. годину;
- Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године;
- Правилник о ближем уређивању, поступака набавки јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године;
- Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 334/3 од 30. децембра 2013. године.
- Акт о унутрашњој организацији и систематизацији;
- Стратегију управљања ризиком са листом пословним процеса од августа 2021. године.

Предузеће је донело стратегију управљања ризиком, што је у складу са одредбом члана 7 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 334/3 од 30. децембра 2013. године, који је био на снази у ревидираном периоду, регулисана су општа рачуноводствена начела, али није одређено вредновање појединачних позиција биланса стања и биланса успеха како је прописано Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и обелодањивања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица. Овај правилник је донет у складу са раније важећим Законом о рачуноводству.⁷

Одредбом члана 8 став 1 важећег Закона о рачуноводству⁸ је прописано да правна лица, односно предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и правовремено откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Предузеће није ускладило општи акт о рачуноводству са одредбама важећег Закона о рачуноводству.

⁷ „Службени гласник РС”, бр. 62/13 и 30/18.

⁸ “Службени гласник РС”, бр. 73/19 и 44/21 - други пропис.

Откривена неправилност 2: Предузеће није ускладило одредбе Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама са одредбама важећег Закона о рачуноводству, што није у складу са одредбама члана 8 став 1 овог закона.

Препорука број 2: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да ускладе општи акт о рачуноводству којим уређују организацију рачуноводства са одредбама важећег Закона о рачуноводству.

На интернет страници Предузећа <https://vikpecinci.rs/> у периоду од 1. до 7. фебруара 2022. године нису били објављени:

- Програм пословања за 2019, 2020 и 2022. годину;
- Поступци спроведених јавних набавки у 2020 и 2022. годину;
- Интерни акт којим се уређује поступак јавних набавки;
- Планови јавних набавки за 2020. и 2021. годину;
- Организациона структура;
- Радне биографије чланова надзорног одбора, директора и извршних директора;
- Трогодишњи програм пословања;
- Годишњи финансијски извештај са мишљењем овлашћеног ревизора;
- Тромесечни извештаји о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања;

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог буџета и планираних активности, задатака и програма. У поступку ревизије је извршен увид у контролне активности успостављене у областима које се односе на предмет ревизије – јавне набавке и потраживања од купаца.

Предузеће је донело листу пословних процеса у циљу успостављања система финансијског управљања и контроле:

- Процеси јавних набавки;
- Процеси књиговодствених и рачуноводствених послова;
- Процеси обављања делатности и стицања прихода;
- Процеси општих и кадровских послова;
- Процеси расхода;
- Процеси управљања имовином;
- Процеси финансијског пословања;
- Процеси финансијског управљања.⁹

Контрола набавки и праћење извршења уговора о јавним набавкама

Одредбом чланова 48 – 53. Правилник о ближем уређивању, поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године је уређен поступак контроле јавних набавки. Контролу набавки

⁹ Записник о примнопредаји документације од 6. августа 2021. године сачињен између Предузећа и „Vizija Solutions“ доо које је израдило за Предузеће пословне процесе.

врши лице или Комисија коју именује директор.¹⁰ Комисија или лице самостално и независно спроводе контролу планирања, спровођења и извршења набавки. Предмет контроле се одређује на основу: вредности поступка, предмета набавке, процене ризика, учесталости набавке и др, а контрола се спроводи у складу са оценом о потреби спровођења контроле коју доноси директор.

Контрола набавки обухвата контролу мера, радњи и аката наручиоца у поступку планирања, спровођења поступка и извршења уговора о набавци, и то:

1. поступка планирања и целиходности планирања конкретне набавке са становишта потреба и делатности наручиоца
2. критеријума за сачињавање техничке спецификације;
3. начина испитивања тржишта;
4. оправданости додатних услова за учешће у поступку набавке и критеријума за доделу уговора;
5. начина и рокова плаћања, авансе, гаранције за дате авансе;
6. извршења уговора, а посебно квалитет испоручених добара и пружених услуга, односно изведених радова;
7. стања залиха;
8. начина коришћења добара и услуга.

У току поступка ревизије је утврђено да у периоду од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2021. године није спровођена контрола јавних набавки.

Начин праћења извршења уговора о јавним набавкама и уговора о набавкама на које се закон не примењује је уређен члановима 48 – 53 Правилник о ближем уређивању, поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци од 21. јануара 2021. године и то:

- Одређивање лица за праћење извршења уговора о јавним набавкама и набавкама на које се Закон не примењује;
- Критеријуми, правила и начин провере квантитета и квалитета испоручених добара, пружених услуга или изведених радова;
- Правила за достављање уговора и потребне документације унутар наручиоца;
- Правила комуникације са другом уговорном страном у вези са извршењем уговора;
- Правила за потписивање докумената о извршеном пријему добара, услуга или радова;
- Правила пријема и оверавања рачуна и других докумената за плаћање;
- Правила стављања добара на располагање корисницима унутар наручиоца;
- Правила поступка реализације уговорених средстава финансијског обезбеђења и
- Поступање у случају потребе за отклањањем грешака у гарантном року.

Такође, начин праћења извршења уговора о јавним набавкама је уређен Процесима јавних набавки у којима је наведено да се на рачуну потписују запослени који су у складу са писаним налогом извршили квантитативни и квалитативни пријем добара, услуга или радова и руководиоци организационе јединице у чијем је делокругу праћење извршења уговора о јавној набавци, чиме потврђује тачност података.

Праћење извршења уговора о јавним набавкама и набавкама на које се Закон не примењује врши лице које иницира покретање поступка. Праћење извршења уговора о

¹⁰ . Комисију чине Председник и два члана из редова запослених који имају стручна знања из области предмета набавке и области пословања наручиоца (правне, економске, грађевинске, електро струке, информационе технологије и др).

јавним набавкама и набавкама на које се Закон не примењује, може вршити и лице или комисија које решењем именује одговорно лице наручиоца. Лице/а које/а је/су именовано/а да врши праћење извршења уговора о јавним набавкама и набавкама на које се Закон не примењује, проверава:

- да ли количина испоручених добара, пружених услуга или изведених радова одговара уговореном;

- да ли врста и квалитет испоручених добара, пружених услуга или изведених радова одговарају уговореним, односно да ли су у свему у складу са захтеваним техничким спецификацијама и понудом.

Праћење извршења уговора о јавним набавкама спроводи се на основу уговора и пратеће документације. Сектор општих послова уговор доставља: организационим јединицама које су одговорне за праћење извршења уговора, Сектору комерцијалних послова, Сектору финансија и рачуноводства, као и другим организационим јединицама које могу бити укључене у праћење извршења уговора, које су корисници испоручених добара, пружених услуга или изведених радова или на чије ће активности утицати извршење уговора.

Предузеће је у свом писаном образложењу од 23. фебруара 2020. године навело да је праћење извршења уговора о јавним набавкама ранијих година (укључујући и 2020. и половину 2021. године) радило тако што је спроводило „пресеке аналитичких картица добављача“ са којима је имало закључен уговор и бележило у свеску и обрачунавало колико је остало још слободних средстава, што по њиховим речима није било баш одговарајуће и тачно. Од друге половине 2021. године праћење извршења уговора о јавним набавкама се спроводи тако што се на основу финансијског плана направи табела у коју се уносе фактуре везане за закључене уговоре о јавним набавкама са тог конта.

У поступку ревизије је утврђено да Предузеће није примењивало контролне активности уређене интерним актима у поступку праћења извршења уговора о јавним набавкама, а посебно да запослени који фактички треба да прате праћење извршења уговора нису одређивана писаним налогом и да се нису потписивала на рачунима чиме би јемчили за квантитативни и квалитативни пријем добара, роба и услуга. Услед тога Предузеће у поступку праћења извршења услуга сервисирања пумпи је пропустило да рекламира добављачу рачуне у којима је исказао веће количине извршених услуга и материјала и испорука добра и услуга који нису уговорени, како је утврђено у поступку ревизије. Предузеће није ни у једном ревидираном поступку јавне набавке (18 поступака) обезбедило да се праћење извршење уговора организује на начин прописан интерним актима, нити је било који запослени потписивао рачуне и јемчио за квалитативни и квантитативни пријем добара, услуга и радова. У поступцима набавке земљаних радова, сервисирања пумпи и искључења дужника са мреже су потписивани радни налози, предрачуни и понуде, односно листови грађевинске књиге у фази извођења самих радова, али након издавања ситуација и рачуна није поново контролисана њихова сагласност за документацијом из поступка извођења радова, односно извршења услуге. Предузеће по уговору за набавку услуга сервисирања пумпи за 2020. годину није пратило извршење уговора о јавној набавци и на тај начин је увећало трошкове најмање у износу од 116.640 динара више у односу на уговорене цене (објашњено у Прилогу 3 – Јавне набавке, део 5 Праћење извршења уговора о јавним набавкама).

Предузеће је у поступку ревизије образложило да прописани поступци интерним актима за контролу јавних набавки и праћење извршења уговора о јавним набавкама не

одговарају њиховим расположивим кадровским капацитетима и да је потребно да још једном преиспитају те поступке.

Откривена неправилност 3: Предузеће није организовало праћење извршења уговора о јавним набавкама у складу са начином предвиђеном одредбама интерних аката о ближем уређивању поступка јавне набавке важећих у 2020. и 2021. години и усвојеним процедурама, што није у складу са одредбом члана 154 став 2 важећег Закона о јавним набавкама.

Препорука број 3: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да предузму мере и активности да се организује праћење и контрола извршења уговора о јавним набавкама у складу са интерним актом и Законом о јавним набавкама.

Правилником о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова у ЈКП „Водовод и канализација“ из 2016. године систематизовано је радно место службеника за јавне набавке са једним извршиоцем. У периоду од 18. новембра 2019. до 31. децембра 2021. године ове послове су формално обављала два извршиоца, један на неодређено време и један на одређено време.

У току поступка ревизије је утврђено да лице које је уговором о раду на одређено време запослено на радном месту референта за јавне набавке не обаља те послове, већ обавља послове дипломираног правника за поступке утужења дужника, док уопште није укључено у послове јавних набавки. У исто време, почев од 11. маја 2021. године послове јавних набавки за Предузеће обавља сертификовани службеник који није запослен у Предузећу већ у СО Пећинци. Други извршилац распоређен на пословима јавних набавки по уговору о раду на неодређено време, такође, само делимично обавља те послове, а углавном ради на административним и финансијско-рачуноводственим пословима. Ово лице није упућивано на стручно оспособљавање након ступања на снагу важећег Закона о јавним набавкама, нити му је омогућено полагање испита за службеника за јавне набавке.

Откривена неправилност 4: Предузеће није омогућило лицима распоређеним на пословима јавних набавки оспособљавање за обављање послова јавних набавки и полагање испита за службеника за јавне набавке, као и континуирано усавршавање, што није у складу са одредбом члана 185 важећег Закона о јавним набавкама.

Препорука број 4: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да организују обављање послова јавних набавки на радном месту службеника за јавне набавке у складу са прописима којима се уређују јавне набавке.

Контролне активности у евидентирању, усаглашавању и наплати потраживања

Предузеће за вођење књиговодства користи два програма и води књиговодство на два различита места од стране два различита субјекта која су одговорна за прокњижене пословне промене. Наиме, Предузеће само води у програму „Омнидата“ аналитику купаца и правних лица на основу рачуноводствених исправа које задржава у својој збирци исправа. Рачуни се за утрошену воду се издају на крају сваког месеца из програма „Омнидата“.

Поред тога синтетички, а делом и аналитички воде се пословне књиге од стране Агенције за развој општине Пећинци од 2015. године која је преузела вођење пословних књига од Агенције „Унион“. У истом програму се на основу издатих рачуна аутоматски књижи аналитика купаца, како правних, тако и физичких лица. Након спроведених књижења у програму „Омнидата“ програмер преноси у програм Агенције за развој општине Пећинци синтетичке податке за физичка лица, а аналитичке и синтетичке промене за правна лица.

Након извршене наплате потраживања у програму Агенције за развој општине Пећинци аналитички се књиже уплате за правна лица, док се уплате за физичка лица за потрошњу воде књиже збирно на синтетички конто купаца физичких лица. У програму „Омнидата“ аналитички се књиже уплате и физичких и правних лица.

Према образложењу Предузећа разлози неусаглашености аналитике и синтетике потраживања од купаца су последица књижења пословних промена у два одвојена програма, као и да приликом преузимања вођења књига од Агенције „Унион“, која је претходно водила пословне књиге, нису била усаглашена стања синтетичке и аналитичке евиденције потраживања од купаца. Јављају се и проблеми око књижења прихода, као и уплата физичких лица уколико није назначено на коју се обавезу односи уплата, па се све књижи на синтетички конто физичких лица, а јавља се и проблем када правна лица и предузетници плаћају обавезе за физичка лица.

Попис потраживања са стањем на дан 31. децембар 2021. године није извршен већ је дошло од преузимања стања из синтетике пословних књига. Такође, пре тога нису усаглашена потраживања са купцима. Исправка вредности потраживања се обавља на основу усменог договора са руководством уз потврђивање оваквих одлука од стране Надзорног одбора. Директан отпис потраживање није вршен.¹¹

У 2021. години Предузеће је закључило 809 споразума о одложеном плаћању у вредности од 30.005.445 динара, који су наплаћени у износу од 13.346.123 динара,¹² али не постоји поуздана обједињена евиденција закључених споразума о одложеном плаћања. Такође, не постоји ни поуздана евиденција о поступцима принудног извршења: колико их је покренуто, колико износи износ утужених потраживања, предујмљених трошкова, наплаћених трошкова, камата и главног дуга (Објашњено у Прилогу 4 – Потраживања од купаца).

2. Интерна ревизија

Корисници јавних средстава, у складу са одредбом члана 82 Закона о буџетском систему, успостављају интерну ревизију.

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописани су заједнички критеријуми за организовање, стандарди, методолошка упутства за поступање и извештавање интерне ревизије и ближе уређени послови интерне ревизије код корисника јавних средстава. За успостављање и обезбеђење услова за адекватно функционисање интерне ревизије одговоран је руководиолац корисника јавних средстава.

Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“, Пећинци је корисник јавних средстава у смислу члана 2 став 1 тачка 5) Закона о буџетском систему.

У поступку ревизије је утврђено да Предузеће није успоставило интерну ревизију.

¹¹ Образложења Предузећа број 120-1 од 23. фебруара 2022. године и 156/22 од 11. марта 2022. године.

¹² Према подацима добијеним из програма аналитике „Омнидата“.

Откривена неправилност 5: Предузеће није успоставило интерну ревизију, како је то прописано одредбама члана 82 Закона о буџетском систему и одредбама члана 3 Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Препорука број 5: Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да предузму активности на успостављању интерне ревизије сходно одредбама Закона о буџетском систему и Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Прилог 2 – Предузете мере у поступку ревизије

- 1) Предузеће је у току поступка ревизије на својој интернет страници објавило Правилник ближег уређивању, поступака набавки јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године и Правилник о ближег уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године (Прилог 3 – Јавне набавке, тачка 3.1 Доношење и примена акта у вези са планирањем, спровођењем и извештавањем о јавним набавкама, Мере предузете у поступку ревизије 1).

Прилог 3 – Јавне набавке

Област јавних набавки уређена је Законом о јавним набавкама¹⁴ који је био у примени до 30. јуна 2020. године и Законом о јавним набавкама¹⁵ који је у примени од 1. јула 2020. године као и подзаконским актима из ове области.

Законом о јавним набавкама уређују се правила поступака јавних набавки које спроводе наручиоци или други субјекти у случајевима одређеним овим законом, ради закључења уговора о јавној набавци добара, услуга или радова, оквирног споразума, као и спровођења конкурса за дизајн.

Ревизија се односи на област јавних набавки у периоду пословања субјекта ревизије од 1. јануара 2020. године до 31. децембра 2021. године.

3.1 Доношење и примена аката у вези са планирањем, спровођењем и извештавањем о јавним набавкама

Одредбом члана 49 важећег Закона о јавним набавкама је прописано да је наручилац дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга. Наручилац је дужан да објави акт на својој интернет страници.

Надзорни одбор Предузећа је донео 29. јануара 2021. години Правилник о ближем уређивању, поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 који су уређени начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се Закон не примењује као и набавки друштвених и других посебних услуга унутар Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци. Одредбом члана 6 став 1 овог правилника је предвиђено да на годишњем нивоу доноси План јавних набавки и План набавки на које се Закон не примењује.

Предузеће је до 8. фебруара 2021. године примењивало Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године који је донет у складу са одредбом члана 22 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Наведене правилнике Предузеће је објавило на својој интернет страници у складу са Законом о јавним набавкама.

Предузеће је донело Правилник о ближем уређивању поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци који је на снази од 8. фебруара 2021. године, у складу са чланом 49 став 2 важећег Закона о јавним набавкама и Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године који је донет у складу са одредбом члана 22 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Откривена неправилност 6: Предузеће није објавило на својој интернет страници:

- Правилник о ближем уређивању поступака јавних набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године, што није у складу са чланом 49 став 3 важећег Закона о јавним набавкама.

- Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године што није у складу са чланом 22 став 3 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Мера предузета у поступку ревизије број 1: Предузеће је у току поступка ревизије на својој интернет страници објавили Правилник ближем уређивању, поступака набавки Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године и Правилник о ближем уређењу поступка јавне набавке број 64/2 од 3. марта 2014. године.¹³

Предузеће није било дужно да донесе интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама јер укупна процењена вредност јавних набавки на годишњем нивоу није већа од милијарду динара.

3.1.1 Планирање јавних набавки и процењена вредност јавних набавки

Предузеће је донело План јавних набавки за 2020. годину и План јавних набавки за 2021. годину који садрже све прописане елементе и објављени су на Порталу јавних набавки, у складу са чланом 51 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је током 2020. и 2021. године покретало поступке јавних набавки који су били обухваћени плановима јавних набавки.

План јавних набавки за 2020. годину

Надзорни одбор Предузећа је усвојио План јавних набавки за 2020. годину одлуком број 89/9/20 од 30. јануара 2020. године, који је објављен на Порталу јавних набавки 12. марта 2020. године, односно по истеку рока од 10 дана од дана доношења.¹⁴ План јавних набавки за 2020. годину није мењан током 2020. године, а није било потребе ни за усклађивање овог плана по ступању на снагу новог Закона о јавним набавкама 1. јула 2020. године. За 2020. годину Предузеће је донело и План набавки на које се не примењује Закон укупне процењене вредности 14.589.000 динара, од чега се 7.269.000 динара односи на набавку добара 7.320.000 динара на набавку услуга.

Укупна процењена вредност јавних набавки за 2020. годину је износила 63.850.000 динара, од чега се на добра односило 37.110.000 динара (12 поступака), на услуге 20.910.000 динара (осам поступака) и радове 5.830.000 динара (два поступка).

Табела 1. Преглед процењене вредности поступака јавне набавке за 2020. годину

у динарима				
Р.б.	Опис	План јавних набавки за 2020. годину	Број поступака	Учешће у укупним набавкама %
1	2	3	4	5
1	Добра	37.110.000	12	58%
2	Услуге	20.910.000	8	32%
3	Радови	5.830.000	2	10%
	Укупно	63.850.000	22	100%

¹³ Увид на интернет страницу Предузећа <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fvikpecinci.rs%2Fwp-content%2Fuploads%2F2022%2F02%2FPravilnik-o-javnim-nabavkama.doc&wdOrigin=BROWSELINK> извршен дана 23. марта 2022. године.

¹⁴ Увид на Портал јавних набавки <http://portal.ujn.gov.rs/Planovi/PlanJavneNabavke.aspx?idd=154677> дана 22. фебруара 2022. године.

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

Предузеће је у 2020. години од 22 планиране набавке спровело 10 набавки у којима је закључило уговоре у вредности од 24.537.365 динара без ПДВ-а. Нису реализоване у укупној процењеној вредности од 28.420.000 динара.

Табела 2. Преглед планираних и спроведених поступака за 2020. годину

Врста поступка	Предмет набавке	Број поступака	Процењена вредност набавки	Број спроведених поступака	Уговорена вредност без ПДВ-а	Број неспроведених поступака	у динарима
							Процењена вредност неспроведених поступака
1	2	3	4	5	6	7	8
Отворени поступак	Добра	1	16.670.000	1	7.934.315	0	0
Отворени Поступак	Услуге	1	8.000.000	0	0	1	8.000.000
јавне набавке	Добра	11	20.440.000	4	9.563.660	7	12.100.000
	Услуге	7	12.910.000	4	2.896.060	3	6.660.000
мале вредности	Радови	2	5.830.000	1	4.143.330	1	1.660.000
Укупно:		22	63.850.000	10	24.537.365	12	28.420.000

План јавних набавки Предузећа 2020. годину садржи све прописане елементе у складу са одредбом члана 51 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Откривена неправилност 7: Предузеће није објавило План јавних набавки за 2020. годину на Порталу јавних у року прописаним Законом о јавним набавкама., што није у складу са одредбом члана 51 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Препорука број 6: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници објављују План јавних набавки у року од 10 дана од дана доношења.

План јавних набавки за 2021. годину

Надзорни одбор Предузећа је усвојио План јавних набавки за 2021. годину одлуком од 10. маја 2021. године, који је објављен на Порталу јавних набавки 15. маја 2021. године,¹⁵ односно у року од 10 дана од дана доношења. Током 2021. године План јавних набавки је измењен 29. јула 2021. године (прва верзија плана)¹⁶, која је објављена на Порталу јавних набавки 3. августа 2021. године, односно у року од 10 дана о дана доношења.

Укупна процењена вредност јавних набавки за 2021. годину по Првој верзији плана јавних набавки је износила 67.083.334 динара (21. поступак), од чега се на добра односило 45.833.334 динара (13 поступака), на услуге 17.083.333 динара (седам поступака) и радове 4.166.667 динара (један поступак). Првом верзијом плана брисани су поступци јавне набавке система за даљинско читање водомера, набавке цистерне за пијаћу воду и бушења бунара, а о предвиђени нови поступци израде пројеката и инсталације видео-надзора. Укупно повећање вредности опредељених средстава за јавне набавке по Првој верзији Плана јавних набавки у односу на план је износило 3%.

¹⁵ Увид на сајт <https://jnportal.ujn.gov.rs/plan-co/5068> извршен 23. фебруара 2022. године.

¹⁶ Одлука Надзорног одбора садржана у записнику са седнице број 1801/1 од 29. јула 2021. године.

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

Табела 3. Преглед процењене вредности поступака јавне набавке за 2021. године

у динарима					
Р.б.	Опис	План јавних набавки	Процењена вредност по измењеном Плану ЈН		Кретање +/- %
1	2	3	4	5	6=4/3
1	Добра	48.750.001	45.833.334		(6%)
2	Радови	4.166.667	4.166.667		0%
3	Услуге	12.500.000	17.083.333		37%
Укупно		65.416.668	67.083.334		3%

Предузеће је у 2021. години од 21 планиране набавке спровело девет набавки у којима је закључило уговоре у вредности од 33.543.381 динара без ПДВ-а. Нису реализоване у укупној процењеној вредности од 26.734.000 динара.

План јавних набавки Предузећа 2021. годину садржи све прописане елементе у складу са одредбом члана 88 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Табела 4. Преглед планираних и спроведених поступака за 2021. годину

у динарима							
Врста поступка	Предмет набавке	Број поступака	Процењена вредност набавки	Број спроведених поступака	Уговорена вредност без ПДВ-а	Број неспроведених поступака	Процењена вредност неспроведених поступака
1	2	3	4	5	6	7	8
Отворени поступак	Добра	13	45.833.334	6	26.150.047	7	12.916.000
	Услуге	7	4.166.667	2	3.236.754	5	13.818.000
	Радови	1	17.083.333	1	4.156.580	0	0
Укупно:		21	67.083.334	9	33.543.381	12	26.734.000

Предузеће је донело План јавних набавки за 2021. годину који је објавило у року од 10 дана од дана доношења на Порталу јавних набавки, што је у складу са одредбом члана 88 ставови 1 и 3 важећег Закона о јавним набавкама.

3.2 Спровођење поступака јавних набавки

У поступку ревизије јавних набавки у 2020. и 2021. години испитали смо 18 поступака јавних набавки укупне процењене вредности 74.596.338 динара у којима су закључени уговори у вредности од 56.909.902 динара (98% спроведених поступака јавних набавки). Извршена је провера усклађености спроведених поступака са Законом о јавним набавкама, а посебно усклађености планирања поступака, покретања, састављања и елемената конкурсне документације, испуњености услова за доделу и закључивање уговора, као и праћења извршења закључених уговора. У свих 18 поступака добијена је само по једна понуда.

Табела 5. Преглед ревидираних поступака јавних набавки 2020. и 2021. године

у динарима							
Рб	Број јавне набавке	Назив набавке	Врста поступка	Укупно процењена вредност	Вредност закљученог уговора без ПДВ-а	Назив изабраног добављача и седиште	Датум и број закљученог уговора
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1/20	Електрична енергија	Отворени поступак	16.670.000	7.934.316	ЈП ЕПС Београд	18.06.2020. године ј 68/20
2	2/20	Набавка горива	Јавна набавка мале вредности	1.670.000	1.532.620	Луки комерц доо Пећинци	26.05.2020. године 39/20
3	3/20	Водоводни и канализациони материјал	Јавна набавка мале вредности	3.340.000	3.327.524	Унипрогрес доо Рума	27.05.2020. године.42/20
4	4/20	Репрезентација	Јавна набавка	2.080.000	2.079.326	Луки комерц доо	25.06.2020. године 115/20

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

Рб	Број јавне набавке	Назив набавке	Врста поступка	Укупно процењена вредност	Вредност закљученог уговора без ПДВ-а	Назив изабраног добављача и седиште Пећинци	Датум и број закљученог уговора
			мале вредности				
5	5/20	Земљани радови, машински ископ и равнање земљаних површина	Јавна набавка мале вредности	4.170.000	4.143.330	Луки комерц доо Пећинци	25.06.2020. године. 116/20
6	6/20	Баждарење водомера	Јавна набавка мале вредности	1.670.000	33.508	Инса АД Земун	13.07.2020. године 144/20
7	7/20	Нови водомери	Јавна набавка мале вредности	1.250.000	1.484.852	Инса АД Земун	08.07.2020. године 145/20
8	8/20	Анализа воде	Јавна набавка мале вредности	1.250.000	1.204.360	Завод за јавно здравље, Сремска Митровица	10.07.2020. године Број уговора за партију 1 147/20 и број за партију 2 148/20
9	9/20	Набавка путничког аутомобила путем Лизинга	Јавна набавка мале вредности	1.250.000	1.139.338	Ауто кућа Секулић Ветерник и ОТП Лизинг Србија доо Београд	14.07.2020. године 148/20
10	10/20	Сервис пумпи	Јавна набавка мале вредности	2.080.000	1.691.700	Елевод ремонт доо Ветерник	10.07.2020. године 151/20
11	10/21	Електрична енергија	Отворени поступак	16.666.667	14.833.500	ЈП ЕПС Београд	16.06.2021. године 10/21
12	11/21	Гориво и мазиво	Отворени поступак	1.666.667	1.597.991	Луки комерц доо Пећинци	02.06.2021. године 11/21
13	13/21	Земљани радови, машински ископ и равнање земљаних површина	Отворени поступак	4.166.667	4.156.580	Луки комерц доо Пећинци	28.06.2021. године 13/21
14	15/21	Водоводни и канализациони материјал	Отворени поступак	3.333.333	2.984.573	Унипрогрес доо Рума	01.07.2021. године 15/21
15	17/21	Репрезентација	Отворени поступак	4.583.333	2.261.085	Луки комерц доо Пећинци	18.08.2021. година 17/21
16	18/21	Сервис пумпи	Отворени поступак	3.333.333	2.222.760	Елевод ремонт доо Ветерник	26.08.2021. године 18/21
17	23/21	Сервисирање и баждарење водомера	Отворени поступак	2.083.000	2.032.400	Вукас Меринг доо Земун	
18	30/21	Нове фекалне пумпе	Отворени поступак	3.333.333	2.250.139	Мерис доо Београд	24.12.2021. година 39/21
		Укупно		74.596.338	56.909.902		

Скретање пажње

У поступку ревизије је утврђено да је од укупно 18 спроведених поступака јавних набавки у седам поступака укупне процењене вредности 18,3 милиона динара и уговорене вредности 18 милиона динара учествовао само један понуђач.

3.2.1 Конкурсна документација

Раније важећим Законом о јавним набавкама¹⁷ било је прописано да је наручилац дужан да припреми конкурсну документацију тако да понуђачи на основу ње могу да

¹⁷ Члан 61 Закона о јавним набавкама.

припреме прихватљиву понуду, да се поступак јавне набавке може покренути ако је набавка предвиђена у годишњем плану јавних набавки, да се поступак јавне набавке покреће доношењем одлуке о покретању поступка у писаном облику, која између осталог, садржи и процењену вредност јавне набавке укупно, а и посебно за сваку партију када је то могуће као и да када је предмет јавне набавке обликован по партијама, наручилац одређује процењену вредност сваке партије.

Одредбом члана 61 став 4 тачка 5) раније важећег Закона о јавним набавкама било је прописано да конкурсна документација сходно врсти поступка и природи предмета јавне набавке садржи: врсту, техничке карактеристике (спецификације), квалитет, количину и опис добара, радова или услуга, начин спровођења контроле и обезбеђивања гаранције квалитета, рок извршења, место извршења или испоруке добара, евентуалне додатне услуге и сл.

Огласи о јавној набавци објављују се на Порталу јавних набавки и на интернет страници наручиоца,¹⁸ а истовремено са објављивањем позива за подношење понуда, објављује се конкурсна документација на Порталу јавних набавки и на интернет страници наручиоца,¹⁹ док се огласи о јавној набавци чија је процењена вредност већа од 5.000.000 динара објављују и на Порталу службених гласила Републике Србије и базе прописа.

Предузеће је покренуло поступке јавних набавки које је предвидео у годишњем плану јавних набавки за 2020. и 2021. годину.

У поступку ревизије јавних набавки у погледу елемената, садржине и објављивања конкурсне документације је утврђено да:

- у свих 10 ревидираних поступака јавне набавке који су спроведени у складу са одредбама раније важећег Закона о јавним набавкама одлуке о покретању садрже све елементе прописане чланом 53 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама;
- у свих осам ревидираних поступака јавне набавке који су спроведени у складу са одредбама важећег Закона о јавним набавкама одлуке о спровођењу садрже све елементе прописане чланом 91 важећег Закона о јавним набавкама;
- одлуке о покретању поступака јавних набавки обликованих по партијама (један поступак у 2020. години) садрже процењену вредност јавне набавке по партији у складу са одредбом члана 53 став 1 тачка 5) у вези члана 68 раније важећег Закона о јавним набавкама и одредбом члана 35 ставови 1 и 2 у вези чланом 91 став 1 важећег Закона о јавним набавкама за једна поступак покренут у 2021. години по овом закону;
- су у свим ревидираним поступцима чланови комисије потписали изјаве о непостојању сукоба интереса у поступцима које спроводе, што је у складу са чланом 54 став 10 раније важећег Закона о јавним набавкама за поступке покренуте по овом закону и чланом 52. став 6 важећег Закона о јавним набавкама за поступке покренуте по овом закону;
- је у свим ревидираним поступцима Предузеће је објавило јавне позиве и конкурсну документацију на Порталу јавних набавки, у складу са одредбама чланова 57 и 61 раније важећег Закона о јавним набавкама за поступке спроведене по том закону и члановима 95 и 106 у вези са чланом 105 став 1 тачка 1) и став 6 важећег Закона о јавним набавкама за поступке спроведене по овом закону;

¹⁸ Члан 57 Закона о јавним набавкама.

¹⁹ Члан 62 Закона о јавним набавкама.

- Предузеће је објавило јавни позив на Порталу службених гласила РС и базе прописа у поступку јавне набавке електричне енергије, што је у складу са чланом 57 став 2 раније важећег Закона о јавним набавкама и чланом 105 став 6) важећег Закона о јавним набавкама (за поступке спроведене по овом закону);
- у 10 ревидираних поступака јавне набавке конкурсна документација садржи све неопходне елементе прописане чланом 61 став 4 Закона о јавним набавкама. Конкурсна документација садржи обавезне услове за учешће у поступку јавне набавке као и додатне услове, што је у складу са одредбама члана 75 и 76 раније важећег Закона о јавним набавкама;
- у девет ревидираних поступака јавне набавке конкурсна документација садржи све елементе прописане чланом 93 важећег Закона о јавним набавкама. Конкурсна документација садржи критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, што је у складу са одредбама члановима 111 и 117 важећег Закона о јавним набавкама;
- у једном поступку јавне набавке (анализа воде за 2020. годину) Предузеће је изменило конкурсну документацију чије измене је благовремено објавио на Порталу јавних набавки, што је у складу са одредбом члана 63 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама;
- се отварању понуда приступа одмах по истеку рока за достављање понуда, о чему се сачињава записник о отварању понуда, а примерци записника достављају понуђачима који су учествовали у поступку мејлом, што је у складу са чланом 104 раније важећег Закона о јавним набавкама (у свих девет ревидираних поступака који су спроведени по одредбама раније важећег Закона);
- Предузеће је благовремено, односно у року од три дана од дана пријема захтева, давало одговоре у писменом облику и истовремено те информације објављивао на Порталу јавних набавки у поступку јавне набавке сервиса пумпи за 2020. годину, а што је у складу са чланом 63 став 3 раније важећег Закона о јавним набавкама;
- да су понуђачи у поступцима јавних набавки у којима се захтева доказивање испуњености услова за обављање професионалне делатности (најмање 10 поступака у 2020. и 2021. години што чини 65% вредности узоркованих набавки укупне процењене вредности 48.709.067 динара у којима су закључени уговори у вредности од 34.053.969 без ПДВ-а): набавка електричне енергије, набавка горива, анализе воде, баждарење водомера, набавка нових водомера и набавка путничког аутомобила путем лизинга у 2020. години, доказали да испуњавају тражене услове (дозволе и лиценце издате од надлежних органа).

Предузеће је у свих 18 ревидираних поступака благовремено објављивало конкурсну документацију која садржи све неопходне елементе у складу са прописима о јавним набавкама.

У поступку ревизије јавних набавки у погледу елемената, садржине и објављивања конкурсне документације откривене су следеће неправилности:

- **Јавна набавка репрезентације за 2020. годину број 4/20 процењене вредности 2.080.000 динара.** У овом поступку јавне набавке Предузеће је набављало кафу, чај и сродне производе, сухомеснате производе, безалкохолна пића, као и производе за чишћење и полирање. Средства за

одражаваће хигијене су набављана за потребе одржавања хигијене у објектима Предузећа, а храна, пиће, чајеви и кафа за потребе репрезентације, као и додатне исхране запослених који су радили на хаваријском одржавању.²⁰ Вредност закљученог уговора износила је 2.079.325 динара без ПДВ-а, односно 2.492.823 са ПДВ-ом. Предузеће није обликовало јавну набавку по партијама без обзира што је набављало несродна добра у истом поступку као што су прехранбени производи и средства за чишћење и полирање. Одредбом члана 10. став 1. раније важећег Закона о јавним набавкама је било прописано да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију.

- **Јавна набавка репрезентације за 2021. годину број 17/21 процењене вредности 3.333.333 динара.** Предмет ове набавке био је истоветан као за 2020. годину. Вредност закљученог уговора износила је 2.261.084 динара без ПДВ-а, односно 2.708.789 са ПДВ-ом. Предузеће није обликовало јавну набавку по партијама

Одредбом члана 36 став 1 и 2 важећег Закона о јавним набавкама је прописано да наручилац може да одлучи да предмет јавне набавке обликује у више партија на основу објективних критеријума (према врсти, количини, својствима, намени, месту или времену извршења и сл.), при чему одређује предмет и обим поједине партије, узимајући у обзир могућност учешћа малих и средњих предузећа у поступку јавне набавке када је то оправдано. Уколико је процењена вредност јавне набавке једнака или већа од износа европских прагова, приликом одређивања предмета набавке наручилац мора да размотри прикладност обликовања предмета јавне набавке у више партија.

Предузеће није обликовало јавну набавку репрезентације за 2021. годину по партијама на основу објективних критеријума према врсти, количини, својствима добара које набавља јер је у истом поступку набављало прехранбене производе и средства за чишћење и полирање и није на тај начин омогућио учешће малих и средњих предузећа које је било у овом поступку оправдано, што није у складу са одредбом члана 7 став 1 у вези са одредбом 39 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Поред тога Предузеће је у оба поступка јавне набавке као додатни услов, односно технички капацитет предвидело поседовање најмање три лака доставна возила минималне носивости од једне тоне, што се може сматрати условом који јесте у логичкој вези са предметом јавне набавке, али дискриминише понуђаче (ближе објашњено у делу 3.2.2 Додатни услови који ограничавају конкуренцију).

- **Јавна набавка услуга анализе воде ЈНМВ-8/20.** Предузеће није усагласило различите делове конкурсне документације, што није у складу са чланом 61 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама. У поступку јавне набавке услуга анализе воде ЈНМВ-8/20 Предузеће је извршило измене конкурсне документације које је благовремено објавило на Порталу јавних набавки 17. јуна 2020. године. Измене конкурсне документације су се односиле на број узорака захтеваних анализа и у складу са тим су објављене нов спецификације са новим количинама анализа. Међутим, измењене су количине и у обрасцима на странама 16, 17, 18 и 19 конкурсне документације, али у објављеним изменама није приложен пречишћени текст тих делова конкурсне документације који садржи табеле, а ради усаглашавања са измењеном количином како је наведено у текстуалном

²⁰ Образложење ЈКП Водовод и канализација број 38/22 од 14. марта 2022. године.

делу конкурсне документације, као ни нови модел уговора који је, такође, садржао количине анализа. Понуђачи су у постојећем обрасцима мењали количине ручно. Услед тога постоји неусаглашеност различитих делова конкурсне документације у погледу количине захтеваних анализа, што није у складу са чланом 61 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама.

- **Јавна набавка електричне енергије 2020. године.** Предузеће је у 2020. години спровело планирани поступак јавне набавке велике вредности ЈН 01/2020 – електричне енергије за потрошаче заједнички прикључене на дистрибутивни систем ЈКП " Водовод и канализација " Пећинци²¹ процењене вредности 16.670.000 динара у коме је закључен Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем број 68/20 дана 16. јуна 2020. године у вредности од 7.934.315,50 динара без ПДВ-а²², односно 9.521.178,60 динара са ПДВ-ом са ЈП „ЕПС“, Београд.²³

Увидом у конкурсну документацију за 2020. годину је утврђено да је тражена понуда за набавку активне електричне енергије и то у вишој тарифи у количини од 737.133.012 kWh, нижој тарифи у количини од 274.051.224 kWh и јединственој тарифи у количини од 352032 kWh. Понуда за избор најповољнијег понуђача методом најниже понуђене цене односила се само на цену активне електричне енергије без ПДВ-а, док је процењена вредност јавне набавке формирана на основу утрошене активне електричне енергије, трошкова приступа дистрибутивном систему електричне енергије, трошкова за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије и акцизе.

- **Јавна набавка електричне енергије 2021. године.** Предузеће је у 2021. години спровело планирани поступак јавне набавке ЈН 10/2021 – електричне енергије у отвореном поступку процењене вредности 16.666.667 динара у коме је закључен уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем број 10/21 дана 16. јуна 2021. године у вредности од 14.833.500 динара без ПДВ-а, односно 17.800.200 динара са ПДВ-ом са предузећем ЈП „ЕПС“, Београд.²⁴ Овај уговор је измењен уговором о измена цене електричне енергије за период снабдевања од 1. јануара 2022. године до 30. јуна 2022. године којим је утврђена нова цена за испоручену активну електричну енергију јединствена цена у вишој тарифи (ВТ), нижој тарифи (НТ), мерењу (ЈТ) и износи 75 евра/ MWh (са укљученом балансном одговорношћу), без ПДВ-а у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан промета.²⁵

Увидом у конкурсну документацију за 2021. годину је утврђено да је тражена понуда за набавку активне електричне енергије и то у вишој тарифи у количини од 900.000 kWh, нижој тарифи у количини од 300.000 kWh и јединственој тарифи у количини од 450.000 kWh.

Моделима уговора садржаним у конкурсној документацији у оба поступка јавне набавке, и за 2020. и за 2021. годину, је предвиђено да укупна уговорена цена садржи само износ цене за активну електричну енергију са и без ПДВ-ом, док пратећи трошкови приступа дистрибутивном систему електричне енергије, трошкови за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије и акцизе нису урачунати у укупну вредност уговора без ПДВ-а већ је само уређено да их добављач мора обрачунати и

²¹ Одлука о покретању поступка број 14/20 од 7. маја 2020. године.

²² Електрична енергија: VT 737133.012 kWh, NT 274051.224 kWh и електрична енергија JT 352032 kWh.

²³ Одлуке о додели уговора број 67/20 од 15. јуна 2020. године.

²⁴ Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем број 10/21 дана 16. јуна 2021. године.

²⁵ Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем број 10/21 дана 16. јуна 2021. године.

посебно исказати на фаktури у складу са Законом о енергетици. Основицу за обрачун ПДВ-а код испорука електричне енергије чини цена активне енергије, пратећи трошкови приступа дистрибутивном систему електричне енергије, трошкови за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије и акцизе у складу са одредбом члана 17 Закона о порезу на додату вредност. Предузеће по уговору за набавку електричне енергије за 2021. годину до 31. децембра 2021. године извршило набавку добара у износу од 11.688.064 динара.

Предузеће је у поступку јавне набавке електричне енергије за 2020. годину закључило уговор о јавној набавци по коме је извршило набавку добара најмање у износу од 21.631.007 динара за 2020. годину који садржи само уговорену цену за активну електричну енергију, а не и укупно уговорену цену са трошковима приступа дистрибутивном систему електричне енергије, посебну накнада за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије и акцизу.

Предузеће је у поступку јавне набавке електричне енергије за 2021. годину закључило уговор о јавној набавци по коме извршило набавку добара најмање у износу од 13.488.931 динар до 31. децембра 2021. године који као укупно уговорену цену са ПДВ-ом садржи само цену за активну електричну енергију на коју је као основицу обрачунат ПДВ, а нису у основицу за обрачун ПДВ-а узети и трошкови приступа дистрибутивном систему електричне енергије, посебна накнада за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије и акциза.

3.2.2 Додатни услови који ограничавају конкуренцију

Чланом 76 раније важећег Закона о јавним набавкама је било предвиђено да наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке. Наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Јавна набавка радова - земљани радови, машински ископ, скидање и равнање земљаних површина за 2020. и 2021. годину

Процењена вредност набавке радова - земљани радови, машински ископ скидање и равнање земљаних површина за 2020. годину број 5/20 је износила 4.170.000 динара, а уговорена вредност 4.143.330 динара без ПДВ-а, односно 4.971.996 динара са ПДВ-ом.

Процењена вредност набавке радова - земљани радови, машински ископ скидање и равнање земљаних површина за 2021. годину број 13/21 је износила 4.166.667 динара, а уговорена вредност 4.156.580 динара без ПДВ-а, односно 4.987.896 динара са ПДВ-ом.

Предузеће је у оба поступка јавне набавке (2020. и 2021. године) захтевало конкурсном документацијом кроз додатне услове у погледу кадровског капацитета да понуђач пре подношења понуде ради извођења радова која су предмет ове јавне набавке има у радном односу на неодређено време најмање 50 (педесет) запослених без навођења њихове квалификационе структуре. Постављање оваквог додатног услова дискриминише оне понуђаче који ангажују запослене по неком другом законом предвиђеном основу јер правни основ ангажовања запослених не утиче на квалитет извршења јавне набавке. Предузеће је наручилац машинских земљаних радова који се обављају са две машине за ископ и утовар и једним камионом за превоз па остаје нејасно зашто је потребно 50 запослених и то на неодређено време чија квалификациона

структура није опредељена и није у вези са извођењем радова. За опслуживање ових машина потребни су руковооци радних машина и возачи камиона, евентуалну помоћни радници за рад у две смене, што свакако не чини број од 50 извршилаца.

Предузеће је захтевало кроз додатне услове да понуђач поседује магацински простор на територији општине Пећинци (или околних општина: Рума, Стара Пазова, Сурчин) у коме ће бити смештена механизација. Додатни услов да понуђач мора да магацински простор код ове врсте радова на терену није у логичној вези са предметом набавке. Машински ископ се изводи на терену, а радне машине се или довозе другим превозним средствима или самостално на место рада где и остају ако се ради више дана.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке земљаних радова, машинског ископа, скидања и равнања земљаних површина за 2020. годину број 5/20 предвидело додатне услове којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача, односно предвиђени услови нису у логичкој вези са предметом јавне набавке у погледу броја и правног основа ангажовања запослених (само на неодређено време), као и поседовања и магацинског простора за смештај грађевинске механизације што није нужно код извођења радова на терену, а што није у складу са одредбама чланова 10, 61 став 1 и 76 став 6 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке земљаних радова, машинског ископа, скидања и равнања земљаних површина за 2021. годину број 13/21 предвидело додатне услове којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача, односно предвиђени услови нису у логичкој вези са предметом јавне набавке у погледу броја, као и поседовања и магацинског простора за смештај грађевинске механизације што није нужно код извођења радова на терену, а што није у складу са одредбама чланова 7 и 114 став 4 важећег Закона о јавним набавкама.

Јавна набавка мале вредности - набавка услуга сервисирање пумпи за 2020. и 2021. годину

Процењена вредност набавке мале вредности - набавка услуга сервисирање пумпи за 2020. број 5/20 је износила 2.080.000 динара, а закључен је уговор на износ од 1.691.700 динара без ПДВ-а, односно 2.030.040,00 динара са ПДВ-ом.

У поступку јавне набавке набавки услуга сервисирања пумпи 10/20 Предузеће је као додатне услове конкурсном документацијом захтевало да понуђач има у власништву машину за балансирање ротора и других склопова, као и да има у власништву инструмент за мерење отпора изолације (мегер) са напоном мерења 5000 V.

У овом поступку јавне набавке Предузеће је од понуђача захтевало да имају у радном односу на неодређено време најмање 10 запослених, од којих четири електро струке и једног запосленог машинске струке. Законом о раду је прописано да се радни однос, поред уговора о раду на неодређено време, заснива и уговором о раду на одређено време, као и облици радног ангажовања ван радног односа, а Законом о агенцијском запошљавању дозвољено је и ангажовање радника преко агенције за уступање радника. Број запослених који се тражи код овог додатног услова, односно 10 запослених није оправдан јер је у кадровској структури наведено само пет запослених са стручним квалификацијама и то без навођења нивоа стручних квалификација.

Предузеће је конкурсном документацијом у поступку јавне набавке сервиса пумпи 10/20 предвидело додатне услове којима се ограничава конкуренција и нарушава једнакост понуђача у погледу броја запослених на неодређено време и поседовања машина за извршење услуге која је предмет јавне набавке, јер понуђачи могу да ангажују

раднике и по другим правним основима осим уговора о раду на неодређено време, као и да машине које користе у производном процесу по основу држе по основу уговора о закупу, лизингу, послузи, производној кооперацији, осим власништва, што није у складу са одредбама чланова 61 и 76 став 6 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Процењена вредност набавке мале вредности - набавка услуга сервисирање пумпи за 2021. број 18/21 је износила 2.080.000 динара, а закључен је уговор на износ од 1.852.300 динара без ПДВ-а, односно 2.222.760 динара са ПДВ-ом.

У овим поступцима јавне набавке нису утврђене неправилности у току спровођења поступка и закључења уговора о јавној набавци, али су утврђене неправилности у поступку извршења уговора о јавној набавци како је описано у делу 5 Праћење извршења уговора о јавним набавкама.

Јавна набавка репрезентације за 2020. и 2021. годину

Предузеће је у 2020. и 2021. години спровело поступак јавне набавке репрезентације. Вредност закљученог уговора у 2020. години је износила 2.079.325 динара без ПДВ-а, односно 2.492.823 са ПДВ-ом, а процењена вредност је износила 2.080.000 динара. Вредност закљученог уговора у 2021. години је износила 2.261.084 динара без ПДВ-а, односно 2.708.789 са ПДВ-ом, а процењена вредност је износила 3.333.333 динара.

Предузеће је у оба поступка јавне набавке као додатни услов предвидело поседовање најмање три лака доставна возила минималне носивости од једне тоне, што се може сматрати условом који јесте у логичкој вези са предметом јавне набавке, али дискриминише понуђаче. Предузеће је набављало храну, пиће и кућну хемију за чији превоз нису потребна возила тешке носивости, већ лака доставна возила. Правилником о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима теретна возила су разврстана у врсту „N“ у оквиру које је дефинисана врста „N1“ као возило ове врсте чија највећа дозвољена маса не прелази 3,5 тона. Надаље, теретна возила се по облику каросерије деле на камионе, пикапове и ванове. Како је у конкретним поступцима јавне набавке предмет набавке, односно роба за превоз била кафа, чај, храна и пиће и то у потребним дневним количинама превоз се могао извршити и возилима мање носивости од једне тоне, односно вановима и пикаповима који имају и мању носивост од једне тоне, а припадају врсти теретних моторних возила до 3,5 тона масе.

У вези са додатним условима за учешће у поступку јавне набавке утврдили смо следеће неправилности:

Откривена неправилност 8: Предузеће је у 2020. и 2021. години у пет поступака јавних набавки (земљаних радова, сервисирања пумпи и репрезентације) укупне процењене вредности 15.830.000 милиона динара и уговорене вредности од 14.332.019 милиона динара без ПДВ-а, конкурсном документацијом одредило критеријуме за избор привредног субјекта у погледу кадровског, техничког и стручног капацитета који нису у логичкој вези са предметом јавне набавке, ограничавају конкуренцију и нарушавају једнакост понуђача.

Препорука број 7: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да конкурсном документацијом одређују критеријуме за избор понуђача којима се не ограничава конкуренција и који су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

3.2.3 Додела и закључење уговора и објављивање одлука и обавештења у складу са Законом о јавним набавкама

Одредбом члана 57 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама је било прописано да се огласи о јавној набавци објављују на Порталу јавних набавки и на интернет страници наручиоца.

Одредбом члана 108 став 5 раније важећег Закона о јавним набавкама је било прописано да је наручилац дужан да одлуку о додели уговора објави на Порталу јавних набавки и на својој интернет страници у року од три дана од дана доношења.

У поступку ревизије поступака јавних набавки за 2020. и 2021. годину је утврђено да Предузеће:

- је по истеку прописаног рока од три дана објавило одлуку о додели уговора на Порталу јавних набавки у поступку јавне набавке мале вредности: репрезентација (ЈНМВ 4/20 – пет дана закашњења) укупно уговорене вредности 2.079.326 динара без ПДВ-а,
- је по истеку прописаног рока од 30 дана од дана закључења уговора послало на објаву обавештење о додели уговора у поступку јавне набавке услуга сервисирања пумпи 18/21 (167 дана закашњења); Укупна вредност додељених уговора је износила 1.825.300 динара без ПДВ-а, односно 2.190.360 динара са ПДВ-ом.

Предузеће је након истека прописаног рока од 30 дана послало на објављивање обавештење о додели уговора Порталу јавних набавки за један уговор укупне вредности 1.825.300 динара без ПДВ-а, што није у складу са одредбама члана 109 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је након истека прописаног рока од три дана објавио на Порталу јавних набавки обавештење о додели уговору за један уговор укупне уговорене вредности 2.079.326 динара без ПДВ-а, што није у складу са одредбом члана 116 став 1 раније важећег Закона о јавним набавкама.

Откривена неправилност 9: Предузеће је након истека прописаног рока објавило обавештење о додели уговора на Портал јавних набавки у два поступка јавне набавке у 2020. и 2021. години, што није у складу са прописима о јавним набавкама.

Препорука број 8: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да обавештења о додели уговора у поступцима јавних набавки достављају на објављивање Порталу јавних набавки у року од 30 дана од дана закључења уговора о јавној набавци или оквирног споразума у складу са одредбама важећег Закона о јавним набавкама.

3.3 Праћење извршења уговора о јавним набавкама

Праћење извршења уговора за јавну набавку услуга сервисирања пумпи за 2020. и 2021. годину

У поступку јавне набавке набавки услуга сервисирања пумпи 10/20 Предузеће је закључило уговор на износ од 1.691.700 динара без ПДВ-а, односно 2.030.040 динара са ПДВ-ом. Укупно извршене набавке по овом уговору су износиле 4.472.534 динара, односно извршене су набавке у износу од 2.442.494 динара преко вредности уговора (120% од првобитне вредности).

У поступку јавне набавке набавки услуга сервисирања пумпи број 18/21 Предузеће

је закључило уговор на износ од 1.852.300 динара без ПДВ-а, односно 2.222.760 динара са ПДВ-ом.

Одредбом члана 157 Закона о јавним набавкама је прописано да Уговор о јавној набавци може да се измени ради набавке додатних добара, услуга или радова, који су постали неопходни, а који нису били укључени у првобитни уговор о јавној набавци, у случају када промена привредног субјекта са којим је закључен уговор: 1) није могућа због економских или техничких разлога, као што су захтеви компатибилности са постојећом опремом, услугама или радовима набављеним у оквиру првобитне набавке и 2) може да проузрокује значајне потешкоће или знатно повећавање трошкова за наручиоца. У случају из става 1. овог члана, повећање вредности уговора не може да буде веће од 50% вредности првобитног уговора и не може да има за циљ избегавање примене овог закона. Ограничење из става 2. овог члана односи се на укупну вредност свих измена, ако се уговор мења више пута.

У поступку ревизије на узорку од 16 фактура методом случајног узорковања извршена је провера праћења извршења уговора о јавним набавкама сервиса пумпи за 2020. годину. Утврђено је да Предузеће организовало извршење ових уговора на тај начин да техничко особље у предузећу верификује радни налог за извршењем услуга ремонта и евентуалне набавке нових пумпи, уградње електро ормара и друге опреме, али да не проверава да ли су услуге, опрема и радови уговорени и да ли су фактурисани по одговарајућој цени и у одговарајућој количини. Техничко особље, нити било ко од запослених у Предузећу својим потписом на фактури не потврђује да су фактурисане услуге, добра и радови извршени у складу са уговором. Током ревизије фактура за 2020. годину на најмање 14 фактура је утврђено да постоје услуге, опрема и радови који су извршени, али нису уговорени, као и да су поједине услуге фактурисане по већим ценама од уговорених (најмање четири фактуре).

Праћење извршења уговора сервисирања пумпи за 2021. годину је тестирано на узорку од пет фактура и најмање у једном случају је утврђено да су фактурисане услуге несагласне уговореним.

Добављач „Елевод ремонт“ доо Ветерник није се на фактурама позивао на број уговора по коме фактурише извршене услуге па је Предузеће у поступку ревизије извршило раздвајање фактура према роковима важности уговора. На тај начин је утврђено да је Предузеће повећало обим набавке најмање у износу од 2.442.494 динара по уговору закљученом у поступку јавне набавке услуга сервисирања пумпи за 2020. годину.²⁶

Табела 6. Преглед услуга сервисирања пумпи по уговору за 2020. годину

у динарима					
Р.б.	Година	Опис	Уговорена вредност са ПДВ-ом	Укупан износ набавке	Укупно више
1	2	3	4	5	6
1	2020.	Јавна набавка 10/20	2.030.040	4.472.534	2.442.494
2	2021.	Јавна набавка 13/21	2.222.760	1.051.369	-

Детаљном анализом свих издатих фактура по уговорима за 2020. и 2021. годину коју је спровело Предузеће је утврђено да је Предузеће:

-по уговору закљученом за набавку услуга сервисирања пумпи 10/20 извршило:

- набавку услуга за сервис пумпи најмање у износу од 1.890.411 динара,

²⁶ Подаци су добијени на основу прегледа фактура по закљученим уговорима које је доставило Предузеће. Ови подаци се разликују од прегледа фактура разврстаним у главној књизи по закљученим уговорима за 2020. и 2021. годину. Укупне набавке по уговору за 2020. годину по главној књизи су веће и износе 4.890.134 динара.

- односно у оквиру уговорне вредности;
 - набавку додатних добара, услуга или радова (цеви, услуга демонтаже, фреквентних регулатора и хидрофорских боца) који су постали неопходни, а који нису били укључени у првобитни уговор о јавној набавци најмање у износу од 680.007 динара, што је мање од 50% вредности првобитног уговора;
 - набавку нових пумпи које нису биле уговорене најмање у износу од 1.263.514 динара;
 - набавку и сервис електро ормана који нису били укључени у техничку спецификацију најмање у износу од 1.056.200 динара;
- по уговору закљученом у поступку јавне набавке за услуге сервисирања пумпи број 18/21 Предузеће је извршило набавке до 31. децембра 2021. године:
- услуга сервиса пумпи по уговору најмање у износу од 718.899 динара, односно у оквиру уговорне вредности;
 - набавку нових пумпи које нису биле уговорене најмање у износу од 302.470 динара;
 - набавку додатних добара, услуга или радова који су постали неопходни, а који нису били укључени у првобитни уговор о јавној набавци најмање у износу од 30.000 динара.

Предузеће је по уговору за набавку услуга сервисирања пумпи за 2020. годину увећало трошкове најмање у износу од 116.640 динара у односу на уговорене цене јер није пратило извршење уговора о јавној набавци.

Предузеће је у поступку јавне набавке услуга сервисирања пумпи за 2020. годину набавило додатна добра, услуга или радова (цеви, услуга демонтаже, фреквентних регулатора и хидрофорских боца) који су постали неопходни, а који нису били укључени у првобитни уговор о јавној набавци најмање у износу од 680.007 динара, а да није извршило измену уговора и обавештење о измени уговора о јавној набавци послало на објављивање на Портал јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговор, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 у вези члана 157 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Предузеће је по уговору за набавку услуга сервисирања пумпи за 2020. и 2021. годину набавило добра и услуге који нису били предмет уговора и техничке спецификације (нове водоводне пумпе и електро ормане) најмање у износу од 2.622.184 милиона динара, односно без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, што није у складу са одредбом чланова 11 – 13, 16 -17 и 27 у вези члана 160 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Откривена неправилност 10: Предузеће је у поступку јавне набавке за 2020. годину набавило додатна добра у износу од 680.007 динара, а да није извршило измену уговора и обавештење о измени уговора послало на објављивање на Портал јавних набавки у прописаном року, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 у вези члана 157 став 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Препорука број 9: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да приликом набавке додатних добара, услуга или радова измене уговор о јавној набавци и обавештења о измени уговора о јавној набавци шаљу на објављивање на Портал јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговора у складу са Законом о јавним набавкама.

Праћење извршења уговора за јавну набавку водоводног и канализационог материјала за 2020. и 2021. годину

Предузеће је 2020. године спровело јавну набавку мале вредности водоводног и канализационог материјала ЈНМВ 3/20 процењене вредност 3.340.000 динара, у којој је закључило уговор²⁷ на износи 3.327.524 динара без ПДВ-а. Анекс овог уговора број 263 је закључен 18. марта 2021. године због промена цена репроматеријала за израду водоводног и канализационог материјала, а по захтеву за измену цена (додатна понуда) продавца број 1803/21 од 18. марта 2021. године.

Чланом 2 Основног уговора је уговорено да су укупна и јединичне цене фиксне и да се не могу мењати ни по ком основу. Међутим, одредбом члана 158 важећег Закона о јавним набавкама је, између осталог, прописано да уговор о јавној набавци може да се измени када су испуњени сви следећи услови: 1) потреба за изменом настала је због околности које савестан наручилац није могао да предвиди и да се 2) изменом не мења природа уговора. У овом повећање вредности уговора не може да буде веће од 50% вредности првобитног уговора и не може да има за циљ избегавање примене овог закона. Предузеће је прихватило захтев за измену цена и закључења анекса уговора на основу члана 158 Закона о јавним набавкама, те је укупна вредност уговора након измене износила 3.545.089 динара без ПДВ-а, односно није била већа од 50% вредности првобитног уговора. Повећање вредности у односу на првобитно закључени уговор је износило 217.565 динара, односно 7%. Захтев за изменом цена добављача водоводног и канализационог материјала је документован дописима произвођача овог материјала. Додатним истраживањем је утврђено да је јавно објављена информација да је цена пластичних маса, листова, цеви и профила од пластике имала највећи раст у априлу 2021. године (чак 33%).²⁸

У случају измене уговора Предузеће је било дужно да обавештење о измени уговора пошаље на објављивање на Порталу јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговора. Предузеће није доставило обавештење о измени уговора на објављивање на Портал јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговора.

За 2021. годину Предузеће је закључило уговор о набавци водоводног и канализационог материјала на износи 2.984.573 динара без ПДВ-а у поступку јавне набавке број 15/21. Анекс овог уговора број 01 је закључен 12. јануара 2022. године због повећања обима набавке на укупна износ од 3.264.573 динара без ПДВ-а. Повећање обима набавке је износило 280.000 динара, односно 9% од првобитне вредности уговора.

Предузеће није у поступку јавне набавке водоводног и канализационог материјала за 2020. годину у којој је закључило уговор послало на објављивање обавештење о измени уговора из разлога предвиђених чланом 158 важећег Закона о јавним набавкама на Портал јавних набавки, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 овог закона.

Откривена неправилност 11: Предузеће је изменило уговор о јавној набавци при чему није послало на објављивање обавештење о измени уговора на Портал јавних набавки, што није у складу са одредбом члана 155 став 2 овог закона.

²⁷ Број 42/20 од 27. маја 2020. године

²⁸ Интернет страница посећена 7. марта 2022. године: <https://www.danas.rs/vesti/ekonomija/zbog-cega-poskupljuju-sirovine/>

Препорука број 10: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да у случају измене уговора из чланова 157 и 158 овог закона, шаљу обавештење о измени уговора на објављивање на Портал јавних набавки у року од 10 дана од дана измене уговора.

Праћење извршења уговора за јавну набавку радова - земљани радови, машински ископ скидање и равнање земљаних површина за 2020. и 2021. годину

Одредбом члана 4 став 4 модела уговора и закључених уговора²⁹ у поступцима јавне набавке радова - земљани радови, машински ископ скидање и равнање земљаних површина за 2020. и 2021. годину Предузеће је предвидело да се грађевински дневник и грађевинска књига се воде у два примерка и да сви уписи морају бити обострано потписани од стране руководиоца радова и Наручиоца. Утврђено да у току извођења хаваријских интервенција нису вођени грађевински дневник и грађевинска књига, као и да Предузеће није захтевало да се они воде на месту извођења радова, већ је прихватало као доказ о количини извршених радова радни налог са унетим бројем сати рада радне машине и врсти радне машине која је радила. Ови радни налози су чинили основ за израду фактуре. Радне налоге је потписивало лице запослено у Предузећу. У току поступку ревизије Предузеће је обавестило ревизијски тим³⁰ да се за ову врсту хитних интервенција на санирању кварова на водоводној мрежи не издаје грађевинска дозвола, као ни решење о одобрењу за извођење радова, те да се у том случају не воде грађевинска књига и грађевински дневник.

Предузеће није пратило извршење уговора о јавној набавци земљаних радова, машинског ископа, скидања и равнања земљаних површина у 2020. и 2021. години на уговорени начин вођењем грађевинског дневника и грађевинске књиге на градилишту, већ на основу радних налога у које је уписиван број радних сати, што није у складу са чланом 4 став 4 уговора о јавној набавци радова број 116/20 од 25. јуна 2020. године и чланом 4 став 4 уговора о јавној набавци радова број 13/21 од 28. јуна 2021. године.

Праћење извршења уговора за набавка електричне енергије 2020. и 2021. годину

Предузеће је у 2020. години закључило уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем³¹ у вредности од 7.934.315,50 динара без ПДВ-а³², односно 9.521.178,60 динара са ПДВ-ом са п ЈП „ЕПС“, Београд.³³ У 2021. години је закључен уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем³⁴ у вредности од 14.833.500 динара без ПДВ-а, односно 17.800.200 динара са ПДВ-ом са предузећем ЈП „ЕПС“, Београд.³⁵ Овај уговор је измењен уговором о измени цене електричне енергије за период снабдевања од 1. јануара 2022. године до 30. јуна 2022. године којим је утврђена нова цена за испоручену активну електричну енергију јединствена цена.³⁶ Поред тога Предузеће има закључен Споразум о регулисању дуга за испоручену електричну енергију на комерцијалном снабдевању од 18. септембра 2019. године³⁷ којим је са ЈП „Електропривреда Србије“ уредило међусобне односе у погледу

²⁹ Уговора о јавној набавци радова број 116/20 од 25. јуна 2021. године (заводни број Предузећа) и Уговора о јавној набавци радова број 13/21 од 28. јуна 2021. године (заводни број Предузећа).

³⁰ Образложење број 182/22 од 17. марта 2022. године и Образложење Луки комерц доо број 168/1 од 16. марта 2022. године.

³¹ Број 68/20 дана 16. јуна 2020. године.

³² Електрична енергија: VT 737133.012 kWh, NT 274051.224 kWh и електрична енергија JT 352032 kWh.

³³ Одлуке о додели уговора број 67/20 од 15. јуна 2020. године.

³⁴ Број 10/21 дана 16. јуна 2021. године.

³⁵ Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем број 10/21 дана 16. јуна 2021. године.

³⁶ Уговор о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем број 10/21 дана 16. јуна 2021. године.

³⁷ Број 733/19 од 6. новембра 2019. године.

старог дуга на дан 17. септембра 2019. године у износу од 22.738.936 динара. Уговорено је да дуг буде исплаћен у 24 једнаке месечне рате почев од доспећа рачуна за август 2019. године.

Предузеће је 11. маја 2020. године закључило уговор продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем (резервно снабдевање) за период од 1. маја 2020. године до датума промене снабдевања, а најдуже 60 дана од дана почетка резервног снабдевања.³⁸

Увидом у рачуноводствене евиденције за 2020. и 2021. годину је утврђено да Предузеће није успоставило систем праћења извршења уговора и није пратило извршење уговора о набавци електричне енергије по годинама, није одвајало обавезе и уплате за репрограмирани дуг, принудну наплату и камату, нити је водило посебну приручну евиденцију о томе. У поступку ревизије Предузеће је накнадно извршило раздвајање фактура према закљученим уговорима о испоруци електричне енергије за 2020. и 2021. годину, као и за репрограмирани дуг.

Предузеће није благовремено покренуло и спровело поступак јавне набавке електричне енергије за 2021. годину услед чега је два месеца по истеку уговора за 2020. годину закљученом у поступку јавне набавке користило резервно снабдевање електричном енергијом на основу уговора о резервном снабдевању на који начин је извршило набавку електричне енергије најмање у износу од 3.478.424 динара без ПДВ-а, односно 4.174.110 динара са ПДВ-ом, односно без закљученог уговора у поступку јавне набавке иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, што није у складу са члана 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1 тачка 1 важећег Закона о јавним набавкама.

3.4 Евидентирање и извештавање

Предузеће је евидентирало податке о поступцима јавних набавки и закљученим уговорима, односно податке о вредности и врсти јавних набавки које су изузете од примене закона. Предузеће је Управи за јавне набавке достављало кварталне Извештаје о јавним набавкама за 2020. годину.

Одредбом члана 181 став 1 Закона о јавним набавкама је прописано да канцеларија за јавне набавке евидентира податке о поступцима јавних набавки и уговорима о јавним набавкама путем аутоматског прикупљања са Портала јавних набавки. Упоредивањем евиденција о спроведеним поступцима јавних набавки за 2021. годину и објављених података у на Порталу јавних набавки (извештаји) је утврђено да је Предузеће у 2021. години пропустило да се објави једно обавештење о закљученом уговору за 2021. годину, па је дошло до разлике у прикупљеном и објављеном податку од стране Канцеларије за јавне набавке о вредности закључених уговора у отвореном поступку јавне набавке за набавку добара и стварној вредности закључених уговора (Објашњено у делу Додела и закључивање и објављивање одлука и обавештења у складу са Законом о јавним набавкама).

Предузеће је објавио на Порталу јавних набавки податке о вредности и врсти јавних набавки изузетих од примене Закона о јавним набавкама у складу са чланом 181 став 4 важећег Закона о јавним набавкама.

³⁸ Број 243/20 од 11. маја 2020. године.

3.5 Набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује

Одредбом члана 47 Правилника о ближем уређивању, поступака набавки јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци од 29. јануара 2021. године³⁹ је уређен поступак набавки на које се не примењује Закон.

Поступак набавке на које се Закон не примењује покреће се на исти начин као и поступак јавних набавки, а спроводи га комисија за набавку која се именује одлуком о покретању поступка или лице које наручилац именује, поштујући начела Закона. Пре сваке појединачне набавке потребно је испитати тржиште и неопходно је обезбедити конкуренцију увек када је то могуће. Ради обезбеђивања конкуренције, приликом реализације набавке на које се Закон не примењује, увек када је то могуће, позивају се најмање три лица која обављају делатност набавке, а која су према сазнањима способна да изврше набавку.

Предузеће је у 2020. години извршило набавке радова, добара и услуга у поступцима на које се не примењује Закон о јавним набавкама позивајући се на члан 39 став 2 Закона о јавним набавкама⁴⁰ у укупној вредности од 14.580.000 динара без ПДВ-а, односно 17.496.000 динара са ПДВ-ом.

За 2021. годину извршено је тестирање набавки консултантских услуга, услуга поправки и сервисирања возила, набавки комуникационих уређаја, пумпи за фонтану и грађевинских радова у укупној вредности од 5.151.268 динара без ПДВ-а, односно 5.982.790 динара са ПДВ-ом.

Табела 7. Преглед тестираних набавки на које се не примењује Закон у 2020. години
у динарима

Р.б.	Опис	Добављач	Вредност набавке без ПДВ-а	Вредност набавке са ПДВ-ом	Откривене неправилности
1	2	3	4	5	6
1	Набавка консултантских услуга	„Корундум“ Београд	1.810.810	2.172.972	Закључен уговор без спроведеног поступка јавне набавке.
2	Услуге поправки возила	„Rent a car in servis in“ Инђија	1.274.950	1.529.940	Набавке на основу фактура без закљученог уговора у поступку јавне набавке.
3	Индустријски GSM/GPRS комуникациони уређаји, индустријска напајања и релеји	"Decode" доо	270.223	324.268	Испод прага за примену поступка јавне набавке.
4	Услуга одгушења и испирања канализационих	ЗР Труком Пећинци	801.625	961.950	Набавке на основу фактура без закљученог уговора у поступку јавне набавке..
5	Набавка и уградња пумпи за фонтану	"Concrete Land" доо Стари Бановци	495.500	495.500	Испод прага за примену поступка јавне набавке.
6	Грађевински радови	"Zonex inženjering" доо	498.160	498.160	Набавка на основу фактура.
Укупно			5.151.268	5.982.790	

Предузеће је у 2021. години извршило набавке радова, добара и услуга у поступцима на које се не примењује Закон о јавним набавкама позивајући се на члан 27 став 1 тачка 1 Закона о јавним набавкама. Укупно извршење по наведеним поступцима, према подацима добијеним од Предузећа, износи 10.687.537 динара без ПДВ-а, односно 12.824.156 динара са ПДВ-ом.

За 2021. годину извршено је тестирање набавки рачунара, електро материјала, грађевинског материјала, рекламног материјала, услуга одгушења и испирања

³⁹ Број 67-1/21 од 29. јануара 2021. године.

⁴⁰ Подаци из кварталних извештаја за 2020. годину.

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

канализације, набавки радова на искључењу дужника са мреже, грифованог платна и набавки половних моторних возила у укупној вредности од 7.714.238 динара без ПДВ-а, односно 9.166.085 динара са ПДВ-ом.

Табела 8. Преглед тестираних набавки на које се не примењује Закон у 2021. години у динарима

Р.б.	Опис	Добављач	Вредност набавке без ПДВ-а	Вредност набавке ПДВ-ом	Откривене неправилности
1	2	3	4	5	6
1	Набавка грађевинског материјала	Луки комерц доо и "LBD Trade" доо	839.717	1.007.661	Није примењена прописана процедура набавки на које се не примењује Закон
2	Набавка електро материјала	Луки комерц доо и "TR Zvezda 021"	202.005	242.406	
3	Набавка рачунара и рачунарске опреме	Луки комерц доо и "Gigatron Computer Centar" доо	658.815	790.579	
4	Услуга одгушења и испирања канализационих	ЗР Труком Пећинци	1.199.229	1.439.075	Без спроведеног поступка јавне набавке
5	Набавка половних моторних возила	"West Beo Car" доо Београд	455.000	455.000	Прибављене најмање три понуде.
6	Набавка радова „Трошкови искључења дужника са мреже	СЗР Уређење Бешка	2.497.000	2.996.400	Без спроведеног поступка јавне набавке
7	Набавка рекламног материјала	Луки комерц доо Пећинци	862.200	1.034.640	Није примењена прописана процедура набавки на које се не примењује Закон
8	Набавка грифованог платна	"Laser feriti" доо Београд	1.000.271	1.200.325	Без спроведеног поступка јавне набавке
Укупно:			7.714.238	9.166.085	

Набавка радова искључења дужника са мреже у 2021. години

Предузеће је у 2021. години спровело поступак набавке радова искључења дужника са мреже на коју се Закон о не примењује процењене вредности 2.500.000 динара. Предмет поступка су били радови на ручном и машинском ископу и затрпавању земље, сечење бетона и бетонирање. Средства за набавку су обезбеђена на основу измене Програма пословања од 27. августа 2021. године. Поступак је покренут доношењем одлуке⁴¹ и спроведен је позивањем најмање три понуђа који могу да испуне предмет набавке да доставе своју понуду, што су они и учинили. Закључен је уговор о набавци радова „Трошкови искључења дужника са мреже“ са добављачем СЗР Уређење, Бешка на вредност од 2.497.000 динара без ПДВ-а, односно 2.996.400 динара са ПДВ-ом.⁴² Услуге су извршене по уговореним ценама. Предмерне количине у потпуности су једнаке изведеним количинама.

Одредбама члана 27 став 1 тачка 1 Закона о јавним набавкама је прописано да се одредбе овог закона не примењују се на набавку добара, услуга и спровођење конкурса за дизајн, чија је процењена вредност мања од 1.000.000 динара и набавку радова чија је процењена вредност мања од 3.000.000 динара.

У току 2021. године Предузеће је већ спровело поступак јавне набавке земљаних радова који су имали за предмет машински ископ земље процењене вредности 4.166.667 динара, а уговорене вредност 4.156.580 динара без ПДВ-а.

Утврђено да је Предузеће закључило уговор о набавци радова „Трошкови искључења дужника са мреже“ број 19-1/21 од 3. септембра 2021. године са добављачем СЗР Уређење, Бешка без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали

⁴¹Број 19-1/21 од 27. августа 2021. године.

⁴²Број 19-1/21 од 3. септембра 2021. године.

разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама по коме је набавило радове у износу од 2.114.166 динара без ПДВ-а, односно 2.537.000 динара са ПДВ-ом.

Предузеће је у 2021. години набавило земљане радове најмање у износу од 2.114.166 динара на основу уговора закљученог без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама, што није у складу са чланова 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама.

Набавка консултантских услуга по уговору број 468/20 од 16. септембра 2020. године

Предузеће је закључило уговор о консултантским услугама број 468/20 од 16. септембра 2020. године на неодређено време без спроведеног поступка јавне набавке са Агенцијом за техничке услуге „Корундум“ Душан Андреев, Београд, јер није правилно одредило процењену вредност набавке услуга код уговора који се закључују на неодређено време и на тај начин извршило набавку консултантских услуга најмање у износу од 2.356.448 динара. Уговорена је месечна накнада од 120.000 динара без ПДВ-а и 0,3 евра по пређеном километру за путне трошкове. Процењена вредност набавки консултантских услуга би износила 5.760.000 динара у складу са одредбом члана 33 став 2 Закона о јавним набавкама. Уговор је раскинут 30. септембра 2021. године. Уговор је закључен ради пружања услуга: надгледања рада постојећих изворишта и бунара, одређивања локације за нове бунаре и изворишта, пружање стручних и правних услуга у области хидрологије на неодређено време.

Предузеће је набавило консултантске услуге из хидрологије на основу уговора број 468/20 од 16. септембра 2020. године који је закључен на неодређено време без спроведеног поступка јавне набавке у износу од 1.963.706 динара без ПДВ-а, односно 2.356.448 динара са ПДВ-ом, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона, што није у складу са чланова 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1. тачка 1 важећег Закона о јавним набавкама.

Услуге поправки и одржавања моторних возила у 2020. и 2021. години

Предузеће је током 2020. године набавило услуге поправки возила од добављача „RENT A CAR IN SERVIS IN“, Инђија на основу фактура без закљученог уговора у поступку јавне набавке најмање у износу од 1.274.949 динара без ПДВ-а, односно 1.529.940 динара са ПДВ-ом, без спроведеног поступка јавне набавке, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона, што није у складу са члановима 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама.

Током 2021. године од истог добављача и на исти начин су набављене услуге поправки и одржавања возила у износу од 269.880 динара.

Набавка услуга одгушивања и испирања канализационих цеви 2020. и 2021. године

Предузеће је у току 2020. године на основу фактура од добављача „Труком“ доо Нови Бановци, без закљученог уговора у поступку јавне набавке, набавило услуге одгушивања и испирања канализационих цеви најмање у износу од 961.950 динара.

Предузеће је и у 2021. години на основу фактура, без закљученог уговора у поступку јавне набавке, од истог добављача набавило услуге одгушивања и испирања канализационих цеви у износу од 1.439.075 динара.

Предузеће је 2021. години набавило услуге одгушивања и испирања канализације најмање у износу од 1.999.229 динара без ПДВ-а, односно 1.439.075 динара са ПДВ-ом, на основу фактуре без спроведеног поступка јавне набавке и закљученог уговора у том поступку, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона, што није у складу са члановима 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама.

Набавка и уградња пумпи за фонтану

Предузеће је у 2020. години набавило и уградило пумпе за фонтану са пратећом опремом у укупној вредности од 495.000 динара од добављача „Concrete land“ доо на основу фактуре, без закљученог уговора у поступку јавне набавке иако је истоврсна набавка пумпи која је извршена по уговору за сервисирање пумпи закљученим са добављачем Елевод ремонт доо Ветерник у 2020. години износила 1.052.929 динара без ПДВ-а.

Предузеће је 2020. години набавило пумпе за фонтану са пратећом опремом најмање у износу од 495.000 динара без ПДВ-а, на основу фактуре без спроведеног поступка јавне набавке и закљученог уговора у том поступку, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона, што није у складу са члановима 11 – 13, 16 -17. и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама.

Као што је објашњено у делу 3.3 Праћење извршења уговора о јавним набавкама Предузеће је по уговору за набавку услуга сервисирања пумпи за 2020. и 2021. годину набавило добра и услуге који нису били предмет уговора и техничке спецификације најмање у износу од 2.185.152 динара без ПДВ-а, односно 2.622.184 милиона динара са ПДВ-ом, односно без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама.

Као што је објашњено у делу 3.3 Праћење извршења уговора о јавним набавкама Предузеће није благовремено покренуло и спровело поступак јавне набавке електричне енергије за 2021. годину услед чега је користило резервно снабдевање електричном енергијом и извршило набавку електричне енергије најмање у износу од 3.478.424 динара без ПДВ-а, односно 4.174.110 динара са ПДВ-ом, без закљученог уговора у поступку јавне набавке иако нису постојали разлози за изузеће од примене Закона о јавним набавкама.

Откривена неправилност 12: Предузеће је у 2020. и 2021. години извршило набавке електричне енергије, радова на искључењу дужника са мреже, консултантских услуга, услуга одгушивања канализације и услуга сервисирања возила са уградњом резервних делова, најмање у износу од 12.711.126 динара без спроведеног поступка јавне набавке, при чему нису постојали разлози за изузеће од примене Закона, што није у складу са члановима 11 – 13, 16 -17 и 27 став 1 тачка 1) важећег Закона о јавним набавкама.

Препорука број 11: Препоручује се Предузећу да организује и спроводи контролне активности које би омогућиле да се набавке, када не постоји основ за изузеће од примене

Закон о јавним набавкама, спроводе у поступку јавне набавке, да сачини план контроле и извештај о спроведеним контролама.

У поступку ревизије је утврђено да Предузеће у 2021. години није примењивало одредбе члана Правилника о ближем уређивању, поступака набавки јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци од 29. јануара 2021. године на набавке на које се не примењује Закон и није доносило одлуку о покретању поступка и обезбеђивало конкуренцију позивањем најмање три лица која могу да изврше набавку да дају понуду за набавку грађевинског материјала у износу од 839.717 динара, електроматеријала у износу од 202.005 динара, рачунарске опреме и рачунара у износу од 658.815 динара и рекламног материјала 862.200 динара, све без ПДВ-а осим у поступку набавке половних моторних возила укупне вредности 455.000 динара.

Откривена неправилност 13: Предузеће је током 2021. године набавило од различитих добављача добра и услуге најмање у износу од 2.562.737 динара, без примене поступка прописаног за набавке на које се закон не примењује, односно није обезбедио конкуренцију и пружио доказе да уговорена цена није већа од упоредиве тржишне цене, што није у складу са одредбом чланова 86 до 92 раније важећег Правилника о набавкама.

Препорука број 12: Препоручујемо одговорним лицима Предузећа да набавке на које се закон не примењује спроводе у складу са одредбама Правилника о ближем уређивању, поступака набавки јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Пећинци од 29. јануара 2021. године.

Прилог 4 – Потраживања од купаца

4.1. Евидентирање потраживања од купаца у складу са одредбама Закона о рачуноводству

На основу одредби члана 6 Закона о рачуноводству, Предузеће је разврстано као мало правно лице и за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, примењује МСФИ за МСП у складу са одредбама члана 25 Закона о рачуноводству.

Чланом 8 став 3 Закона о рачуноводству прописано је да је Предузеће вођење пословних књига организује се тако да омогући: 1) контролу улазних података; 2) контролу исправности унетих података; 3) увид у промет и стање рачуна главне књиге; 4) увид у хронологију обављеног уноса пословних промена; 5) чување и коришћење података.

Начин признавања, вредновања и презентације краткорочних потраживања која обухватају потраживања од купаца у земљи, Предузеће је уредило Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама, број 334/3 од 30. децембра 2013. године који је донео Управни одбор Предузећа.

Предузеће за масовно фактурисање редовних месечних рачуна за испоручену воду, као и за појединачно праћење картица свих потрошача (физичка и правна лица) користи апликативни софтвер за обрачун и наплату комуналних услуга „НАПЛАТА“, од друштва „Омнидата“ доо, Шабац. Подаци се архивирају на дневном нивоу. Архивирање и чување података поверено је “AlfaSoft“ доо, Рума. На основу Уговора број 01/2 од 18. фебруара 2015. године и Анекса број 01/2 од 04. јануара 2016. године закљученог између Агенције за развој општине Пећинци и Предузећа, агенција обавља рачуноводствене

послове и саставља финансијске извештаје за Предузеће. Вођење књига преузето је од Агенције „Унион“ Пећинци и од исте су преузета стања у програму “AlfaSoft” доо, Рума. Све пословне промене се помоћу софтвера финансијског књиговодства “AlfaSoft” доо, Рума, евидентирају на одговарајућим групама рачуна (за правна и за физичка лица), при чему су подаци за све групе рачуна обухваћени синтетички за сва правна и физичка лица.

Књижење књиговодствених промена се у Агенције за развој општине Пећинци врши на основу документа достављених од стране Предузећа. Међутим, Предузеће не доставља сву документацију Агенцији већ само фактуре добављача и издате рачуне за водоводне и канализационе прикључке, док им не доставља рачуне издате купцима за воду и одвођење отпадних вода, који се масовно штампају из програма „НАПЛАТА“ (Омнидата) на крају сваког месеца. У програму „НАПЛАТА“ се на основу издатих рачуна аутоматски врше књижења на аналитичке картице купаца правних и физичких лица, а на основу ових књижења програмер из “AlfaSoft” доо преноси податке у програм у Агенције за развој општине Пећинци (програм “AlfaSoft”), тако што се за правна лица износи задужења преносе на аналитичке рачуне док се за физичка лица пренос врши у укупном износу на синтетички конто. Пренос се уписује у књигу издатих рачуна у збирним износима за правна односно физичка лица из које се врши упис у ПДВ пријаву. Књижења извода у програму „НАПЛАТА“ се врше аналитички и за правна и физичка лица. Због оваквог начина књижења изводи отворених ставки су рађени у програму „НАПЛАТА“ пошто на свакој аналитичкој картици стоји број рачуна по коме је купац задужен док у програму “AlfaSoft” на аналитичким картицама стоји само месец за који је купац задужен. Такође, приликом раскњижавања уплата физичких лица по изводу у Агенцији уколико није назначено да се уплата односи на услуге такви износи се прокњиже на синтетички конто физичких лица. Други проблем се јавља када правна лица уплаћују обавезе за физичка лица. Због напред наведеног долази до неслагања аналитике купаца физичких лица из програма Омнидата и синтетике истих исказане у програму “AlfaSoft” у коме ради Агенција.

У поступку ревизије утврђено је да аналитичке евиденције потраживања нису усклађене са дневником и главном књигом. У поменутом рачуноводственом информационом систему пренос почетног стања се не врши аналитички по рачунима, већ се све отворене ставке воде синтетички који представља збирно почетно стање. Овакав начин преноса почетног стања, односно отварања нове пословне године, не омогућава реално сагледавање неплаћених рачуна за услуге, односно повезивање појединачних ставки рачуна купаца са њиховим уплатама.

Одредбом члана 31 Правилника о рачуноводству уређена су краткорочна потраживања, која обухватају потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања. Краткорочна потраживања од купаца одмеравају се по вредности наведеној у документу на основу кога су потраживања настала.

Откривена неправилност 14: Евидентирање потраживања у пословним књигама Предузеће обавља преко два рачуноводствена програма која нису међусобно повезана и не омогућавају поуздано функционисање система интерних рачуноводствених контрола у складу са прописима, што није у складу са одредбом члана 8 став 4 Закона о рачуноводству.

Препорука број 13: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да обезбеде у рачуноводственом информационом систему који се примењује у пословању да се пренос

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

почетног стања потраживања од купаца врши аналитички по рачунима и да поуздано функционише систем интерних рачуноводствених контрола.

Потраживања по основу продаје

На основу Закона о комуналним делатностима општина Рума је донела Одлуку о јавном водоводу⁴³ којом је Предузећу поверено организовање послова у обављању комуналне делатности сакупљања, прераде, односно пречишћавања воде и испоруке воде корисницима за пиће и друге потребе, којом су прописани услови и начин организовања послова у вршењу комуналне делатности производње и дистрибуције воде на територији општине Рума.

Табела 9. Потраживања по основу продаје

			у динарима
Р.б.	Назив	Износ 2020	
1	2	3	
1	Потраживања по основу продаје		108.912.917
2	Исправка потраживања од продаје		26.795.422
	Укупно:		82.117.495

Аналитички преглед потраживања од купаца у земљи има структуру приказано у следећој табели.

Табела 10. Структура потраживања по основу продаје

			у динарима
Р.б.	Назив	Износ 2021. године	
1	2	3	
1	Купци у земљи – физичка лица		50.023.082
2	Купци у земљи – правна лица		41.622.326
3	репрограма		17.267.509
	Укупно		108.912.917

Табела 11. Аналитички преглед купаца – физичка лица

					у динарима
Р.б.	Шифра потрошача	Дугује	Потражује	Укупан дуг на 31.12.2021. године са ПС	
1	2600091	972.483	-		972.483
2	4001910	539.358	-		539.358
3	5001514	431.304	-		431.304
4	4001578	501.713	82.360		419.353
5	5001289	462.541	67.115		395.425
6	2111311	412.585	53.741		358.844
7	4001377	380.788	64.377		316.411
8	5000621	305.792	60.450		245.342
9	2111612	265.507	30.000		235.507
10	4015419	241.264	27.500		213.764
11	Остали	164.871.186	101.811.960		63.059.227
	Укупно	169.384.521	102.197.503		67.187.018

Предузеће снабдева водом 7.268 корисника од чега 7.020 физичких лица и 248 привредних субјеката, у 15 насељених места са укупно 28 бунара. Водоводна мрежа је изграђена 70. година 20. века па губици воде током дистрибуције износе око 60% произведене воде.⁴⁴

Потраживања по основу продаје у износу од 82.117.495 динара односе се на потраживања која су настала обављањем основне и споредних делатности Предузећа, а највећим делом односе се на фактурисану реализацију за утрошену воду и одвођење отпадних вода, издавање сагласности и израде прикључака на водоводну и канализациону мрежу, испирање и извлачење канализације, поправка водомера као и

⁴³Службени лист општине Срем", бр. 7/13 и 33/18.

⁴⁴Образложење Предузећа број 158/22 од 14. марта 2022. године.

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

пружање осталих комуналних услуга.

Табела 12. Аналитички преглед купаца у земљи (правна лица)

Р. б.	Назив	у динарима
		Износ
1	2	3
1	„Robert Bosch“ доо Нови Београд	1.011.061
2	„Луки комерц“ доо Пећинци	626.280
3	„Труком“ Пећинци	609.108
4	„Led media“ Шимановци	538.186
5	„Епс дистрибуција“- огранак, Електродистрибуција Рума	483.055
6	„Муза“ Деч	470.063
7	„Pink international company“ доо Београд	438.969
8	„Gilmar mehanik“ д. о. о. Земун	407.403
9	„D SINGNED BY“ д. о. о. Београд	361.144
10	„Limont boske company“ д. о.о. Огар	342.546
11	„Coficab“ д. о. о. Деч	331.632
12	ЈП „Војводина шуме“ Нови Сад	311.710
13	„Logistic team Секулић“ д. о. о. Шимановци	301.599
14	Остали	35.389.570
	Укупно:	41.622.326

Чланом 12 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа, а у складу са чланом 20. ст. 1. - 3. Закона о рачуноводству је прописано да Предузеће врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на крају пословне године, да се усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћним књигама врши пре пописа имовине и обавеза и пре састављања годишњих финансијских извештаја. Међусобно усклађивање финансијских пласмана и потраживања и обавеза са дужницима и повериоцима врши се најмање једном у току године, тако што се једном у току године, а најкасније 1. децембра текуће пословне године свим дужницима достави потврда спецификација неизмирених обавеза. У напоменама уз финансијски извештај обелодањује се спецификација неусаглашених потраживања.

Одредбама члана 13 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа, усклађивање финансијских пласмана и потраживања са дужницима, односно обавеза са повериоцем се врши најмање једном годишње, достављањем стања дужнику, односно повериоцу ради прибављања сагласности у писаном облику. Наведена сагласност се може обезбедити и путем обострано потписаног записника.

Увидом у аналитичку и синтетичку евиденцију потраживања од купаца у земљи утврђено је да је Предузеће није извршило усклађивање књиговодственог стања потраживања са пописаним стањем на дан 31. децембар 2021. године и утврђене разлике евидентирало у пословним књигама што је приказано следећим прегледом:

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

Табела 13. Преглед аналитике и синтетике потраживања од купаца за период од 2017. до 2021. године

Година	Аналитичка евиденција	Синтетичка евиденција	у динарима
			Разлика неусаглашеног стања аналитика-синтетика
1	2	3	4=(2-3)
31.12.2017. године			
204100- физичка лица		31.073.378	(31.073.378)
204000 – правна лица	30.303.394	30.293.836	9.558,00
Укупно			(31.063.820)
31.12. 2018. године			
204100- физичка лица	49.630.109	46.078.360	3.551.749
204000 – правна лица	26.645.165	26.635.806	9.359
Укупно			3.561.108
31.12. 2019. године			
204100- физичка лица	66.734.104	64.638.651	2.095.453
204000 – правна лица	32.218.579	32.209.220	9.359
Укупно			2.104.812
31.12.2020. године			
204100- физичка лица	77.426.313	79.991.525	(2.565.212)
204000 – правна лица	14.609.109	39.172.699	(24.563.590)
Укупно			(27.128.802)
31.12. 2021. године			
204100- физичка лица	67.187.018	50.023.081	17.163.937,00
204000 – правна лица	14.096.099	41.622.325	(27.526.226)
204900- репрограм		17.267.509	(17.267.509)
Укупно			(27.629.798)

Предузеће у 2021. години није извршило усклађивање евиденције у главној књизи са евиденцијама у помоћним књигама пре вршења годишњег пописа, што није у складу са чланом 20 Закона о рачуноводству и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем. Имајући у виду наведено у поступку ревизије је утврђено је да Предузеће није организовано на начин да врши контролу исправности унетих података и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена у смислу члана 8 став 3 Закона о рачуноводству.

Према образложењу Предузећа број 221/22 од 4. априла 2022. године попис потраживања на дан 31. децембар 2021. године није извршен, нити је извршено усаглашавање потраживања од купаца на исти дан између аналитичких евиденција које се води у програму „Наплата“ и у којима се евидентира потрошња воде за правна и физичка лица и синтетичке евиденције која се води у програму “AlfaSoft“. Такође, није извршено међусобно усаглашавање између аналитичких евиденција за друге услуге (прикључци и слично) које се пружају правним лицима и које се воде у програму “AlfaSoft“ и синтетичке евиденције која се води у истом програму. Предузеће, даље наводи, да су подаци у финансијским извештајима за 2021. годину исказани само на основу синтетичких података из програма “AlfaSoft“.

Предузеће на захтев ревизорског тима није могло да документује да је извршило попис и усаглашавање аналитичких и синтетичких евиденција потраживања за 2021. годину, као ни у ранијим годинама. Предузеће је указало да својевремено приликом преузимања вођења књига од Агенције „Унион“ која је до 2015. године водила пословне књиге нису била усаглашена стања синтетичке и аналитичке евиденције купаца.

Надзорни одбор Предузећа је својом одлуком број 4-1/22 од 17. јануара 2022. године усвојио попис имовине и обавеза. Одлука не садржи елаборат о попису у прилогу.

Откривена неправилност 15: Предузеће није извршило усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом и попис

потраживања од купаца на дан 31. децембра 2021. године, иако је одлуком Надзорног одбра број 4-1/22 од 17. јануара 2022. године усвојен попис имовине и обавеза, што није у складу одредбама члана 20 став 1 и 3 Закона о рачуноводству и члана 2 став 2 и члана 12. став 1 Правилника о начину и роковима вршења пописа у усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Препорука број 14: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да:

- да пре спровођења пописа и пре припреме финансијских извештаја изврше усклађивање помоћних књига и евиденција са главном књигом.
- изврше попис потраживања од купаца, сачине елаборат о попису потраживања од купаца и доставе га Надзорном одбору на усвајање.

Преплате купаца у земљи – авансне уплате физичких и правних лица

Предузеће је исказало на потражној страни рачуна потраживања од купаца, преплате по основу комуналних услуга чиме је вредност потраживања од купаца умањена за вредност примљених аванса од купаца у истом износу.

Увидом у аналитичку евиденцију потраживања за воду од грађана утврђено је да се из износа преплате умањују потраживања од купаца по наредним рачунима. Према образложењу Предузећа од 16. марта 2022. године Предузеће није у претходном периоду усклађивало стања у програму “AlfaSoft“ са програмом „Наплата“.

Предузеће није усаглашавало евидентиране преплате од купаца на потражној страни рачуна потраживања од купаца са повериоцима (купцима који су извршили преплату) и током поступка ревизије ревизорском тиму нису пружени докази који потврђују да су евидентиране преплате реалне.

Укупна преплата од купаца – грађани, према подацима Предузећа, дан 31. децембар 2021. године износи 7.748.570 динара. Од тога преплата на рачунима купаца у 2020. години износи 6.271.651 динара и у 2021. години износи 1.476.919 динара. У току 2022. године предузеће је утврдило да се износ од 1.037.000 динара преплате за 2021. годину односи на купца „СДИ Инвест“ доо Београд који је наведени износ уплатио на основу уговора за водоводну и канализациону мрежу, а рачуни за извршене услуге прикључака књижени су у 2022. години. Због неусаглашавања преплата са повериоцима ревизорски тим се није могао уверити у основаност ових преплата.

Откривена неправилност 16: Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказане преплате од купаца на дан 31. децембра 2021. године у износу од 7.748.570 динара, што није у складу са одредбом члана 8 став 1 Закона о рачуноводству.

Препорука број 15: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да у наредном обрачунском периоду преиспитају преплате од купаца и усагласе их са купцима.

Табела 14. Статус и број послатих ИОС-а

Р.б.	Опис	Број ИОС-а
1	2	3
1	Усаглашено	55
2	Неусаглашено	14
3	Уручени, а неодговорени	-
Укупно		69

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2021. годину Предузеће је обелоданило део износа оспорених потраживања по враћеним ИОС-ма у износу од 765.116 динара, У Напоменама није обелодањено колико је ИОС-а послато правним лицима, већ је само наведено да је њих 69 вратило ИОС-е.

Током спровођења поступка ревизије, ради усаглашавања стања потраживања од купаца - правних лица, послате су независне потврде салда, са стањем на дан 31. децембар 2021. године у износу од 11.361.027 динара, што чини 27 % укупно исказаних потраживања од купаца - правних лица у пословним књигама.

Као усаглашена, потврђена су потраживања у износу од 1.564.022 динара, што чини 14% односно неусаглашена су потраживања од купаца у износу од 1.012.959 динара, што представља 9%, док за преостали део потраживања у износу од 8.784.046 динара, што представља 77% независне потврде салда нису враћене оверене од стране купаца.

Откривена неправилност 17: Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2021. годину, обелоданило број и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања, што није у складу са чланом 22 став 4 тачка 1 Закона о рачуноводству.

Препорука број 16: Препоручује се Предузећу да у Напоменама уз финансијске извештаје обелодани број као и укупан износ неусаглашених потраживања и њихов однос према броју и укупном износу потраживања у складу са одредбама Закона о рачуноводству.

Старосна структура потраживања и исправка вредности потраживања од купаца

Предузеће не располаже поузданим подацима о старосној структури потраживања из програма за вођење евиденција. Због честих прекњижења са једне на другу аналитичку евиденцију губи се траг о старосној структури потраживања. На основу расположивих података из програма „Наплата“ дат је преглед старосне структуре потраживања на дан 31. 12. 2021. године.

Табела 15. Преглед старосне структуре потраживања на дан 31. 12. 2021. године

у динарима						
Рб	Купци	До 60 дана	Од 61 до 180 дана	Од 181 до 365 дана	Преко 365 дана	Број корисника
1	2	3	4	5	6	7
1	Купци правна лица и остали	5.876.146	1.612.015	1.804.535	4.803.402	248
2	Купци физичка лица	15.383.779	10.145.762	27.073.448,	14.584.027	7.611
	Укупно	21.259.926	11.757.777	28.877.983	19.387.430	

Укупна исправка потраживања из аналитичког прегледа у износу од 19.387.430 дата по програму „Наплата“ није сагласна исправци потраживања исказаној у финансијским извештајима. Исправка вредности потраживања исказана у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2021. године, у износу од 26.795.422 динара, чини 25% укупних потраживања.

Табела 16. Промене на рачуну исправка вредности потраживања

Р.б.	Назив	Износ 2021. године ⁴⁵	у динарима
1	2	3	
1	Почетно стање на дан 1. јануар 2021. године		28.235.776
2	Наплаћено у току године		(3.261.798)
3	Повећање у току године		1.821.444
	Укупно:		26.795.422

Исправка вредности у износу од 1.821.444 динара односи се на индиректан отпис потраживања у 2021. години чији је рок доспећа прошао 365 дана. Наплаћена су раније отписана потраживања у износу од 3.261.798 динара.

Предузеће није извршило усклађивање књиговодственог стања потраживања са пописаним стањем на дан 31. децембар 2021. године и утврђене разлике евидентирало у пословним књигама.

Одредбама члана 31 Правилника о рачуноводству Предузећа је прописано да се краткорочна потраживања обухватају потраживању по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања. Потраживања обухватају од купаца одмеравају по вредности наведеној у документу на основу кога су потраживања настала. На дан сваког биланса стања врши се процена објективних доказа о вредности средстава или групе средстава. Ова процена се врши анализом очекиваних нето прилива готовине за свако материјално значајно потраживање појединачно. Када постоји индиција да Предузеће неће бити у стању да наплати доспела потраживања настаје губитак због обезвређења. Исказани износ потраживања се умањује до процењене вредности директно или путем исправке вредности потраживања.

Према образложењу Предузећа од 23. фебруара 2022. године исправка вредности потраживања од купаца у ранијим годинама је вршена на основу усменог договора са руководством уз потврђивање Надзорног одбора и то за потраживања којима је истекао рок од 90 дана од дана доспећа за плаћање (за финансијске извештаје за 2020. годину). За 2021. годину исправка вредности потраживања од купаца је извршена за потраживања којима је истекао рок од 365 дана од дана доспећа за плаћања и извршило процену наплативости, односно исправку вредности потраживања од купаца на терет расхода у износу од 26.795.422 динара. Предузеће није документовало по чијој одлуци је извршена исправка потраживања за потраживања којима је протекло рок од 365 дана од дана доспећа.

Откривена неправилност 18: Због непостојања веродостојних рачуноводствених исправа није могуће потврдити исказану исправку потраживања од купаца на дан 31. децембра 2021. године исказану у износу од 26.795.422 динара, што није у складу са одредбама члана 8 став 1 Закона о рачуноводству.

Препорука број 17: Препоручујемо Предузећу да актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама прецизно уреди након којих рокова се врши исправка потраживања и у складу са тим преиспита исказану исправку потраживања од купаца.

Приходи од продаје

Према члану 40 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузеће евидентира приходе од продаје након испоруке производа или пружања услуга купцима, у складу са уговореним условима продаје.

⁴⁵ Образложење Предузећа број 135-1/22 од 3. марта 2022. године.

У пословним књигама Предузећа за 2021. годину, исказани су пословни приходи у укупном износу од 134.272.950 динара.

Табела 17. Структура пословних прихода

Р.б.	Врста прихода	у динарима	
		Износ 2021. године	
1	2	3	
1	Приходи од продаје производа и услуга		131.962.450
2	Приходи од субвенција		2.310.000
	Укупно:		134.272.950

Приходи од продаје производа и услуга остварени су обављањем основне делатности испоруке воде за пиће и одвођења и пречишћавања отпадних вода, на основу важећег ценовника Предузећа и других услуга које су поверене Предузећу од стране Оснивача. Приходи од продаје се односе на продају воде, одвођења и пречишћавања отпадних вода на територији општине Рума и споредним делатностима као што су изградња водоводних и канализационих мрежа, издавање техничких услова за прикључење на мреже и друго, што чини 98% учешћа у укупним приходима.

Стање на водомерима се читава за привреду сваког месеца од 25. до 30. у месецу, а за физичка лица четири пута годишње у периоду од 1. априла до 30. новембра. Водомери се зими не читавају за физичка лица јер се углавном ради о кућама, па постоји могућност замрзавања водомера. Укупно је инсталирано 7268 водомера.⁴⁶

4.2. Примена ценовника

Предузеће пружа комуналне услуге у складу са Одлуком о градском водоводу и канализацији⁴⁷ којом се утврђују услови и начин пружања комуналних услуга у области комуналних делатности: снабдевање водом за пиће и пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода (санитарно-фекалне, комуналне и индустријске воде).

Снабдевања водом за пиће обухвата захватање, пречишћавање, прераду и испоруку воде водоводном мрежом до мерног инструмента потрошача, обухватајући и мерни инструмент.

Комунална делатност пречишћавања и одвођења атмосферских и отпадних вода обухвата сакупљање, одвођење, пречишћавање и испуштање отпадних, атмосферских и површинских вода са површина јавне намене, односно од прикључка корисника на уличну канализациону мрежу, третман отпадних вода у постројењу за пречишћавање, црпљење, одвоз и третирање фекалија из септичких јама.

Јавни водовод у смислу ове одлуке и обухвата сеоске водоводе на територији општине Пећинци односно јавне водоводе у сеоским насељима општине Пећинци и подразумева систем за снабдевање водом за пиће уређено и заштићено извориште, каптажна постројења, објекте и инсталације за пречишћавање воде, црпне станице, резервоаре, водоводну мрежу и водоводне прикључке, закључно са улазним вентилом испред водомера. Испорука воде врши се путем одговарајућег техничког система.

Предузеће је Одлуком именовано за вршиоца комуналне делатности снабдевања водом за пиће и пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода. Одлуком је прописана обавеза Предузећа да преузме на управљање и одржавање изграђене комуналне објекте прикључене на аутономни сеоски водоводни систем, а међусобне односе регулише уговором.

⁴⁶ Образложење Предузећа број 157/22 од 14. марта 2022. године.

⁴⁷ "Службени лист општина Срема", бр. 7/13 и 33/18.

Одредбом члана 35 став 3 са Одлуке о градском водоводу и канализацији је уређено да цену кубног метра испоручене воде утврђује Предузеће применом елемената за образовање цене комуналних услуга у складу са Законом о комуналним делатностима, уз сагласност Општинског већа. Корисник је дужан, Предузећу плаћати накнаду за испоручену воду обрачунату по утврђеној цени кубног метра испоручене воде.

Чланом 25 Закона о комуналним делатностима прописано је да се цена одређује на основу начела потрошач плаћа, загађивач плаћа, довољности цене за покриће расхода, усаглашеност цена комуналних услуга са начелом приступачности, непостојање разлика у ценама између различитих категорија потрошача, сем ако се разлика заснива на различитим трошковима обезбеђења комуналне услуге. Уставни суд Републике Србије је заузео становиште да Закон о комуналним делатностима дозвољава јединици локалне самоуправе да одреди различите категорије потрошача за које ће се одредити цена комуналне услуге, с тим да је постојање разлике у цени могуће само ако се та разлика заснива на различитим трошковима обезбеђења комуналне услуге⁴⁸ разматрајући „наводе иницијатора о несагласности одредаба члана 31 Одлуке о одржавању чистоће на територији општине Пећинци ("Службени лист општина Срема", бр. 22/14, 42/16 и 18/18) са одредбама члана 25 став 1 тачка 5 Закона о комуналним делатностима, због тога што су "прописани различити начини обрачуна за различите категорије потрошача...).“

Чланом 26 став 1 Закона о комуналним делатностима утврђени су елементи за одређивање цена комуналних услуга: пословни расходи исказани у пословним књигама и финансијским извештајима, расходи за изградњу и реконструкцију објеката комуналне инфраструктуре према програмима комуналне делатности на које је јединица локалне самоуправе дала сагласност, добит вршиоца комуналне услуге. Средства која су намењена за финансирање обнове и изградње објеката комуналне инфраструктуре исказују се посебно и могу се употребити само за те намене.

Чланом 26 став 3 Закона о комуналним делатностима је прописано да је јединица локалне самоуправе у обавези да прати кретање цена комуналних услуга, а нарочито усклађеност цена комуналних услуга са принципима утврђеним овим законом.

Чланом 69 Закона о јавним предузећима прописано је да сагласност на одлуке о ценама даје оснивач.

Предузеће је у 2021. години примењивало цене које су различите за поједине категорије потрошача (грађани, привреда, установе...) и на које је Оснивач дао сагласност.

Цене услуга које се односе на делатности од општег интереса дефинисане ценовником који је донео Надзорни одбор уз сагласност СО Пећинци. Ценовник услуга се односи на цену воде и услуге одвођења отпадних вода. Током 2021. године ценовник се мењао три пута. Цена воде и одвођење отпадних вода различита је за физичка лица, правна лица, буџетске кориснике, а цена воде и одводњавања за физичка лица је различита по појединим насељеним местима.⁴⁹

⁴⁸ Одлука Уставног суда Србије, Уо. 36/19 од 19. 11. 20.

⁴⁹ Измена билтена број 7 од 1. јануара 2021. године.

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

Табела 18. Преглед ценовника

Доносилац	Број и датум	Број и датум Одлуке-Сагласност	Период важења	Делатност
ЈКП „Водовод и канализација“ Пећинци	1111/18 од 04.12.2018.	38-1/2018-II од 11.12.2018.	до 24.09.2020.	Цена воде и одвођење отпадних вода.
	465/20 од 16.09.2020.	38-1/2020-II од 24.09.2020.	до 01.01.2021.	
	744/20 од 21.12.2020.	38-4/2020- II од 22.12.2020.	до 01.05.2021.	
	1271/1 од 23.04.2021.	38-2/2021- II од 26.04.2021.	У примени и даље.	

У поступку ревизије утврђено је да Предузеће приликом обављања делатности примењује ценовнике услуга које је донео Надзорни одбор и на које је оснивач дао сагласност.

Табела 19. Преглед цена услуга водоснабдевања и одвођења отпадних вода

Опис	Цена воде у динарима по м ³ без ПДВ-а
<i>Цена воде за индивидуалне потрошаче</i>	
Шимановци	49,00
Пећинци	49,00
Суботиште	49,00
Огар	49,00
Обреж	49,00
Карловчић	49,00
Деч	49,00
Ашања	49,00
Купиново	49,00
<i>Цена воде за пословне потрошаче</i>	
Правна лица	180,00
Буџетски корисници	50,00
<i>Одвођење отпадних вода</i>	
Корисник који је прикључен на јавну водоводну и канализациону мрежу и нема сопствени бунар	50% вредности од цене воде за физичка лица
Корисник који је прикључен на јавну водоводну и канализациону мрежу и поседује сопствени бунар (а нема потрошњу)	450,00 дин/по члану домаћинства
Корисник који је прикључен на јавну канализациону мрежу, поседује сопствени бунар, а није прикључен на јавну водоводну мрежу	450,00 дин/по члану домаћинства
Корисник који је прикључен на јавну водоводну и канализациону мрежу	70% вредности од цене воде за правна лица
Корисник који је прикључен на јавну водоводну и канализациону мрежу и поседује сопствени бунар	450,00 дин/по запосленом
Корисник који је прикључен на јавну канализациону мрежу, поседује сопствени бунар, а није прикључен на јавну водоводну мрежу	450,00 дин/по запосленом

У Програму пословања Предузећа за 2021. годину је наведено да је неопходно повећање цена комуналним услуга јер оно представља једну од мера за смањење буџетских интервенција и субвенција. Предузеће наводи да је неопходно започети са усклађивањем цена у складу са Законом о комуналним делатностима. С обзиром на то да у пракси, социјална компонента ценовне политике има значајну улогу, цене комуналних услуга су често знатно ниже од економски оправдане цене која би обезбедила рентабилно пословање предузећа новом ценом воде, до нивоа економске, Предузеће би повећало приходе што би поправило ликвидност и омогућило реализацију већег броја планираних инвестиција из сопствених средстава у 2021. години, посебно у делу техничког опремања предузећа, ремонта постројења, израде пројеката и сл. Предузеће у Програму пословања за 2021. годину посебно наводи да је треба имати у виду да неисправност водомера производи велике губитке воде у мрежи (око 60%) због дотрајалости инсталација, да грађани имају велико учешће у потрошњи воде, што за нас значи да продајемо већу количину воде по нижој цени, као и низак проценат наплате у

односу на постојећи број потрошача. У делу канализације се повећао одзив потрошача за потписивање уговора како код правних тако и код физичких лица.

4.3 Обрачун законске затезне камате

У 2021. години укупно је наплаћена затезна камата од утужених купаца у износу од 575.665 динара. На дан 31. децембра 2021. године укупно је обрачуната законска затезна камата у износу од 800.781 динар. Није наплаћена камата у износу 225.117 динара.

У члану 2 Закона о затезној камати регулисано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе, поред главнице, дугује и затезну камату на износ дуга до дана исплате и то по стопи утврђеној овим законом, док у члану 3 истог Закона, прописано је да стопа затезне камате, на износ дуга који гласи на динаре, утврђује се на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Народне банке Србије увећане за осам процентних поена.

Чланом 277 Закона о облигационим односима прописано је да дужник који задоцни са испуњењем новчане обавезе дугује, поред главнице и затезну камату по стопи утврђеној савезним законом.

У програму „Наплата“ затезна камата се обрачунава за унети период за сва физичка и правна лица по прописаној и објављеној каматној стопи на фактурисану реализацију за утрошену воду и одвођење отпадних вода. Каматна стопа се прерачунава за унети период и тај каматни коефицијент се примењује приликом обрачуна камате.

Предузеће фактурише затезну камату за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, правних и физичких лица за испоручену воду и услуге канализације коју евидентира у својим пословним књигама.⁵⁰

Предузеће није у 2021. години обрачунавало затезну камату правним лицима за доцњу у плаћању рачуна за прикључак на водоводну и канализациону мрежу и остале услуге које не спадају у њихову примарну делатност.

Откривена неправилност 19: Предузеће врши обрачун затезне камате за доцњу у плаћању рачуна само за потраживања од купаца (физичких и правних лица) за испоручену воду и услуге одвођења отпадних вода, а не и на остале услуге, што није у складу са члановима 2 и 6 Закона о затезној камати и чланом 313 Закона о облигационим односима.

Препорука број 18: Препоручује се Предузећу да на сва потраживања у доцњи обрачунава затезну камату по прописаној стопи у складу са одредбама Закона о облигационим односима и Закона о затезној камати и исту евидентира у пословним књигама.

⁵⁰ Образложење Предузећа број 128-1/21 од 1. марта 2022. године.

4.4. Мере наплате потраживања у складу са законском регулативом и интерним актима

Предузеће је у 2021. години, предузимало мере наплате потраживања од купаца и покренуло 94 извршна поступка наплате дуга преко јавних извршитеља за неплаћене рачуне за комуналне услуге чији је рок доспећа 31. децембар 2021. године.

Питање утуживања дужника и предузимање мера принудне наплате по основу неплаћене потрошње воде и одвођења отпадних вода је регулисано: Законом о комуналним делатностима (члан 23), Законом о облигационим односима (чланови 17 и 262) и Законом о извршењу и обезбеђењу.

Одредбом члана 374 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да међусобна потраживања правних лица из уговора у промету робе и услуга као и потраживања накнаде за издатке учињене у вези с тим уговорима, застаревају за три године. Одредбом члана 378 став 1 тачка 1) Закона о облигационим односима прописано је да се једногодишњи рок застарелости односи на потраживање накнаде за испоручену воду, кад је услуга извршена за потребе домаћинства.

Закон о извршењу и обезбеђењу, поред одредби којима се уређује поступак извршења на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности одредбама чланова 392 и 393 је уређена надлежност и поступака за одређивање јавног извршитеља од стране Коморе да одреди јавног извршитеља. Предузеће примењује прописани поступак избора јавних извршитеља.

У поступку ревизије утврђено је да Предузеће делимично предузима мере принудне наплате у вези са издатим опоменама за неплаћене услуге потрошње воде и одводњавања вода преко јавних извршитеља. Проблем у наплати ових потраживања представља рок застарелости од једне године за физичка лица, прописан Законом о облигационим односима.

Према првобитно достављеним подацима правне службе Предузећа, Предузеће је у 2020. и 2021. години покренуло 146 поступка принудног извршење наплате доспелих, а ненаплаћених потраживања од купаца физичких лица у укупној вредности од 14.762.614 динара, од чега 94 поступака у 2021. години у вредности од 5.570.406 динара. Укупно наплаћена потраживања по главном дугу у поступцима принудног извршења за 2021. годину су 1.245.734 динара (22% утужених). Предујмљени трошкови извршења су износили 989.129 динара. У 2021. години два предмета из поступка принудног извршења је упућено на парницу у укупној вредности од 508.119 динара. Свим утуженим потрошачима су пре покретања поступка принудне наплате достављене опомене пред утужење. Међутим, узорковањем је утврђено да подаци о статусу предмета из евиденције правне службе нису сагласни стварном стању јер има неслагање у статусу предмета, расподели наплаћених средстава на трошкове поступка, главни дуг и затезну камату и слично.

Табела 20. Преглед поступака принудног извршења против дужника физичких лица

Година	Број поступака	Износ предујма	Главни дуг	Наплаћено
1	2	3	4	5
2020	52	604.678	9.192.208	2.931.361
2021	94	989	5.570	1.246
Укупно	146	1.593.807	14.762.615	4.177.095

Структура поступака принудног извршења против дужника физичких лица приказана је у следећем табеларном прегледу.

Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Водовод и канализација“, Пећинци у делу који се односи на јавне набавке за 2020. и 2021. годину и потраживања од купаца за 2021. годину

Табела 21. аналитички преглед поступака принудног извршења против дужника физичких лица према евиденцији Предузећа

у динарима				
Опис	Број поступака	Износ предујма	Главни дуг	Наплаћено
Извршење у току	98	7.642.285	1.971.734	1.076.166
Није правноснажно решење о извршењу	2	110.387	-	19.972
Одбачен	2	144.641	-	19.474
Окончан	17	2.530.269	2.120.000	211.771
Репрограм	18	1.745.905	39.361	200.154
У преплати	1	58.881	46.000	9.326
У току	1	51.575	-	-
Упућен у парницу	7	2.478.672	-	56.945
Укупно	146	14.762.615	4.177.095	1.593.807

Предузеће није уредно пратило наплату потраживања о извршних дужника. У неким случајевима је наплаћен укупан главног дуга и трошкова извршног поступка како је и евидентирано у помоћној евиденцији, а у неким случајевима је наплаћен само главни дуг, док трошкови поступка нису наплаћене, а е евидентирано је да је дужник све измирио.

Споразуми о одложеном плаћању - репрограмима

У циљу ефикасније наплате Предузеће је у 2021. години закључило 809 споразума о одложеном плаћању у вредности од 30.005.445 динара који су наплаћени у износу од 13.346.123 динара.

Одредбом члана 69 став 1 тачка 9) Закона о јавним предузећима је прописано да ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, даје сагласност на друге одлуке, у складу са законом којим се одређује обављање делатности од општег интереса и оснивачким актом. Надзорни одбор Предузећа је донео одлуку 24. октобра 2018. године⁵¹ којом су утврђени услови закључивања реograma са потрошачима који дугују више од 10.000,00 динара. Овом одлуком је утврђено да се репрограм закључује најдуже на рок од 12 месеци под условом да потрошач плати прву рату приликом закључивања реograma. Општинско веће Општине Пећинци је донело закључак 24. октобра 2018. године којим је дало сагласност на одлуку Надзорног одбора Предузећа на услове закључења реograma.⁵²

Табела 21. Преглед структуре дужника по закљученим репрограмима до 31.12.2021. године

у динарима		
Опис	Износ дуга	Број лица
1	2	3
Од 100 до 1.000 динара	2.010	10
Од 1.001 до 10.000 динара	862.037	144
Од 10.0001 до 20.000 динара	2.691.748	182
Од 20.001 до 50.000 динара	6.916.077	232
Од 50.001 до 100.000 динара	4.251.054	64
Преко 100.000 динара	1.986.680	11
Преплаћено и плаћено	(44.292)	166
Укупно	16.665.315	809

Предузеће закључује споразуме о одложеном плаћању потраживања у складу са одлуком Надзорног одбора на коју је оснивач дао сагласност.

⁵¹ Одлука број 922/2 од 24. октобра 2018. године.

⁵² Закључак СО Пећинци број 06-77/2018-II од 24. октобра 2018. године.

Откривена неправилност 20: Предузеће није прописало услове за предузимање мера принудне наплате потраживања, па због тога настаје ризик од застарелости потраживања.

Препорука број 19: Препоручује се одговорним лицима Предузећа да сачини процедуру којом би била уређена политика наплате потраживања од купаца како би се отклонио ризик од застаревања потраживања и арбитарног избора дужника за утужење и за закључивање репрограма.

Рекламације корисника услуга

У Предузећу су успостављене процедуре у смислу члана 56 Закона о заштити потрошача, односно води се евиденција о примљеним рекламацијама и начину решавања рекламација. Одредбом члана 56 став 6 Закона о заштити потрошача је прописано да се евиденција о примљеним рекламацијама води у облику укорићене књиге или у електронском облику и садржи нарочито податке о подносиоцу и датуму пријема рекламације, податке о роби, кратком опису несаобразности и захтеву из рекламације, датуму издавања потврде о пријему рекламације, одлуци о одговору потрошачу, датуму достављања те одлуке, уговореном примереном року за решавање на који се сагласио потрошач, начину и датуму решавања рекламације, као и информације о продужавању рока за решавање рекламације.

Предузеће је уредило поступак и начин решавања по рекламацијама корисника услуга (потрошача), као и друга питања од значаја за заштиту потрошача Правилником о начину решавања приговора и жалби корисника комуналних услуга број 302/18 од 11. априла 2018. године у складу са раније важећим Законом о заштити потрошача⁵³ који се примењивао до 19. децембра 2021. године.

Рекламације потрошача на пружене услуге у Предузећу се решавају у складу са Законом о заштити потрошача. На основу члана 92 став 2 Закона о заштити потрошача формирана је комисија од три члана, од којих су два члана запослена у Предузећу, а један члан је из Удружења за заштиту потрошача у складу са одредбама Закона о заштити потрошача. Надзорни одбор Предузећа је дана 4. јануара 2021. године дао сагласност на одлуку о именовању комисије за решавање рекламација потрошача од 4. јануара 2021. године. Током 2021. године примењене су 343 рекламације на које је одговорено.⁵⁴

Предузеће је током 2021. године водило евиденцију о примљеним рекламацијама у електронском облику.

⁵³ "Службени гласник РС", бр. 62/14, 6/16 - други закон и 44/18 - други закон.

⁵⁴ Образложење Предузећа 157/22 од 14. марта 2022. године.